



**МИНУВ РІК, ЯК ВІКТОРА НЕМАЄ З НАМИ**

**ГЕРОЙ** с. 11



**СЕРЕДА**  
14 жовтня 2015

**№42**



**ТАКОГО БРУДУ ЩЕ НЕ БАЧИВ**

**ПОЛІТИКА** с. 16

490 грн

**1** блок

Газета є членом Всесвітньої Газетної Асоціації

www.ria.ua

# У тернополян забирають частину кладовища...



**Діючий генплан**



**«Новий генплан»**

Ділянку, яка є частиною міського кладовища на Микулинецькій, міська влада хоче віддати під комерцію. Про це свідчать пропоновані зміни до Генерального плану. Мова йде про 80 сотих землі **Читайте ГОЛОВНЕ** с. 5

**СЬОГОДНІ У НОМЕРІ**

# 481

**ВАКАНСІЯ**  
ВІД ПРОВІДНИХ ФІРМ  
ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

## Обережно на дорогах!

За 9 місяців 2015 р. на автошляхах Тернопілля зареєстрували 1048 автопригод. 61 людина загинула, 315 отримали травми. В області кількість ДТП зменшилася на 2,7%, а от смертність в автопригодах, порівняно з минулим роком, зросла на 35,6%.

**ШвидкоГроші** **ГРОШІ** ДО ЗАРПЛАТИ

**3000** ГРН **20** ХВИЛИН

ГОТІВКОЮ ОДРАЗУ

ЛИШЕ ПАСПОРТ ТА КОД

(093) 170 10 28

sgroshi.com.ua

• вул. М. Шептицького 236 (2-й поверх ТЦ "SOTERIA")  
• вул. Анатолія Живова 7 (зупинка "Автовокзал")

**ШАФИ-КУПЕ** від виробника

www.rif.te.ua

Акційна ціна на систему «Komandor Standart»

**ВІД 4000 грн**

з 1.10.15р по 31.10.15р

ПІДПРИЄМСТВО **РИФ** Тернопіль, вул. Довженка, 18

тел.:(0352) 43 80 30, (067) 719 13 71

**АКЦІЯ!**

**STIHL**

Умови акції запитуйте в офіційного дилера:

**ДОБРИЙ ГОСПОДАР**

м. Тернопіль вул. Шептицького, 25  
тел. (067) 533-70-67, (0352) 52-37-74  
www.gospodar.te.ua

Акція діє з 15.09 по 30.11.2015

MS 170 3 799 грн.  
MS 180 4 321 грн.  
MS 180 C 5 224 грн.

**Комп'юнерФінанс**

**ГРОШІ ГОТІВКОЮ**

за **20** ХВ. до **10 000** грн

ЛИШЕ ПАСПОРТ ТА КОД

вул. Київська, 11  
вул. Патріарха Мстислава, 1

050 479 14 83  
www.kf.ua

**КРЕДИТИ**

навіть при наявності декількох діючих кредитів, просрочок та неофіційного працевлаштування

**споживчі, іпотечні, автокредити**

до **500 000,00** грн

(098) 80 - 60 - 891

Тернопіль, вул. Живова 11-а, оф. 31 (ТЦ "ПЛАЗМА", навпроти автовокзалу)

щомісячний платіж на 5 років:

25 000 грн - 579,17 грн  
50 000 грн - 1158,33 грн  
100 000 грн - 2316,67 грн

**OZON**

**Бруківка**  
Бетонні вироби

Представництва:

м. Ужгород (050) 531-64-31  
м. Тернопіль (0352) 52-28-06, (067) 673-77-93  
м. Івано-Франківськ (0342) 71-09-18, (067) 673-77-84

ТОВ "Озон"  
м. Львів вул. Пасічна, 135  
(032) 270-11-47  
(067) 673-77-80  
brukivka-lyiv.com



## ІЗ ЖОВТНЯ ПЕРЕРАХУЮТЬ ПЕНСІЇ

## Виплати ■

З 1 вересня прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність, зріс із 949 грн до 1 074 грн. У жовтні проведуть перерахунок виплат в автоматизованому режимі

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 0-97-445-82-67,  
NATALIYA.BURLAKU@20MINUT.UA

Хоч і копійчане, але все-таки підвищення пенсійних виплат затвердили урядовці ще 20 вересня. 76-річна Віра Хуторна, яка живе сама і ледве зводить кінці з кінцями, тішиться навіть із такої невеличкої суми.

— Відпрацювала на одній роботі 40 років, а заробила таку пенсію, як і решта, навіть ті, хто не працював, — каже вона. — Коли ж нарешті почнуть виплачувати надбавку і чи врахують при цьому вересень?

Як пояснила начальник відділу з питань призначення, перерахунку та виплат пенсій управління №2 Пенсійного фонду України в Тернополі Ольга Долішна, вони вже здійснюють перерахунок пенсій, а також надбавок і підвищень до пенсій, розміри яких визначають, виходячи із прожиткового мінімуму. Тож у жовтні пенсіонери, які мають право на підвищення пенсій,

## Розміри окремих пенсійних виплат та їхніх складових

№ з/п	Пенсійні виплати	Відсотки від прожиткового мінімуму для непрацюючих	з 01.01.2015 (грн)	з 01.09.2015 (грн)		
1.	Мінімальна пенсія за віком за наявності необхідного стажу (Закон №1058)	100%	949,00	1 074,00		
2.	Мінімальні пенсії через втрату годувальника (Закон №1058):	на одну особу	100%	949,00	1 074,00	
		на двох осіб	120%	1 138,80	1 288,80	
		на трьох і більше осіб	150%	1 423,50	1 611,00	
3.	Мінімальна пенсія через втрату годувальника на одну особу (Закон №2262)	мінімальна пенсія шахтарів	200%	1 898,00	2 148,00	
		доплата на одного утриманця до пенсії у зв'язку з втраченою годувальника внаслідок травми чи професійного захворювання	100%	949,00	1 074,00	
4.	Мінімальні пенсійні виплати інвалідам війни та учасникам бойових дій (постанова КМУ від 28.12.2011 №1381):	інвалідам війни I групи	285%	2 704,65	3 060,90	
		інвалідам війни II групи	255%	2 419,95	2 738,70	
		інвалідам війни III групи	225%	2 135,25	2 416,50	
		учасникам бойових дій	165%	1 565,85	1 772,10	
5.	Надбавки до пенсій, передбачені Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»:	інвалідам війни I групи	50%	474,50	537,00	
		інвалідам війни II групи	40%	379,60	429,60	
		інвалідам війни III групи	30%	284,70	322,20	
		учасникам бойових дій	25%	237,25	268,50	
		членам сімей загиблих (тих, які зникли безвісти) та померлих осіб, значених у п. 1 ст. 10 Закону, та дружинам (чоловікам) інвалідів війни	25% + доплата	398,58	398,58	
		подружжю померлих учасників бойових дій, учасників війни, визнаних за життя інвалідами	10% + доплата	113,88	113,88	
		учасникам війни	15%	142,35	161,10	
		учасникам війни, нагородженим медаллю	20%	189,80	214,80	
6.	Підвищення дітям війни		66,43	66,43		
7.	Мінімальні пенсії через інвалідність ст. 54 Закону №796 (постанова КМУ від 23.11.2011 №1210):	І група	180%	1 708,20	1 933,20	
		II група	160%	1 518,40	1 718,40	
		III група	145%	1 376,05	1 557,30	
		Інші інваліди внаслідок Чорнобильської катастрофи	I група	150%	1 423,50	1 611,00
			II група	125%	1 186,25	1 342,50
			III група	110%	1 043,90	1 181,40
		Діти-інваліди	100%	949,00	1 074,00	

ЗА ІНФ. УПРАВЛІННЯ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ В МІСТІ ТЕРНОПОЛІ

збільшені виплати отримають разом із доплатою за вересень у встановлені терміни.

— Перерахунок вищезначених виплат будуть проводити в автоматизованому режимі, він не потребує додаткового звер-

нення пенсіонерів до органів Пенсійного фонду, — пояснює чиновниця.

Розміри окремих пенсійних виплат для окремих категорій населення наведені у таблиці. Наприклад, інвалідам війни, учасникам

бойових дій та війни, яким виповнилося понад 100 років, підвищення до пенсії, передбачене Законом «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», — встановлюють у потрійному розмірі.



## ФОТО ДНЯ

10 жовтня • 14:25 • Майдан Волі



Спалене в АТО авто можна побачити на майдані Волі у Тернополі. На машині — синьо-жовтий прапор із написом «92-га бригада». Перехожі зупиняються біля автомобіля, розглядають його, фотографують. Воно має бути нагадуванням про те, що події в АТО тривають і бійцям досі потрібна наша допомога

## Побачення заради життя

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ,  
0-96-915-39-23,  
EUGENIA.TSEBRIJ@20MINUT.UA

Аукціон побачень «Вибираю життя» організували студенти Тернопільського медуніверситету, аби зібрати кошти на лікування студента-інтерна Мар'яна Шминдюка.

Аукціон триватиме до 18 жовтня. Проте організатори закликають не чекати на його завершення, а переказувати кошти негайно.

— Чеки можна зберігати і згодом використати їх як оплату за виграний лот, коли аукціон завершиться, — пояснює один з організаторів Олександр

Шевчук. — Учасником аукціону може бути кожен, хто має зареєстровану сторінку в соцмережі «Вконтакте». Кожен учасник може добровільно завантажити фотографію в альбом «Заявки на участь», виставивши побачення з ним у якості лоту. Нагадаємо, що діагност Мар'яна Шминдюка —

кроволивив у субарахноідальний простір. Біда з 22-річним хлопцем стала 7 жовтня. У нього - розрив мозкової судини. Зараз Мар'ян перебуває на лікуванні у Києві, в інституті нейрохірургії ім. академіка Ромоданова. Стан Мар'яна — стабільний, каже його брат Адам Шминдюк.

## ДОВІДКА

Деталі та правила аукціону можна дізнатися за посиланням: [vk.cc/4hwCte](http://vk.cc/4hwCte). Реквізити для надання допомоги: «Приватбанк»: 6762

4683 1931 1514. Отримувач: Шминдюк Ліана Любомирівна (мама). Контактний телефон брата: Шминдюк Адам Олександрович — 097-607-90-04.

## Сьогодні на сайті 20minut.ua

## Найчастіше читають:

- Допоможіть врятувати життя тернопільського студента
- На Збаразькій зіткнулися мінівен і маршрутка. Травмована жінка
- У Вацаку акція. Торт «Наполеон» з пліснявою та цибулею
- Мешканці не дали художникам завершити портрет Шептицького на стіні будинку
- Мешканці «БАМу» бояться ходити повз ринок через алкоголік
- На переході у Білій водій збив пішохода. Чоловік у лікарні
- Від кого йтимуть на вибори фіналісти «100 кращих тернополян»
- Як вам нові малюнки на тернопільських будинках та стінах? (ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ)
- Захопив землю в заказнику і будує

## Найчастіше коментують:

- Мешканці не дали художникам завершити портрет Шептицького на стіні будинку <http://te.20minut.ua/10465539>
- Як вам нові малюнки на тернопільських будинках та стінах? (ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ) <http://te.20minut.ua/10465217>
- І де ж це обіцяне тепло???
- У Вацаку акція. Торт «Наполеон» з пліснявою та цибулею <http://te.20minut.ua/10465380>
- На Збаразькій зіткнулися мінівен і маршрутка. Травмована жінка <http://te.20minut.ua/10465460>
- Про 100 факти про Тернопіль. Ратуша в Тернополі та ін. <http://te.20minut.ua/10465309>
- Про 100 факти про Тернопіль. Ратуша в Тернополі та ін. <http://te.20minut.ua/10465531>

## Чи святкуєте 14 жовтня День захисника України?

- Так, давно було пора, бо це українське свято
- Це просто додатковий вихідний
- Ні, бо святкують 23 лютого
- Не знав, що це державне свято



## ГАРЯЧА ЛІНІЯ "20 ХВИЛИН"

Сьогодні на гарячій лінії "20 хвилин" чергує журналіст Андрій ШКУЛА. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу [20hvilyn@gmail.com](mailto:20hvilyn@gmail.com).



Редакція "RIA плюс" та "20 хвилин" 43-00-50  
Пожежно-рятувальна служба 101  
Міліція 102  
Швидка медична допомога 103  
Аварійна газу 52-62-38  
Аварійна водоканалу 25-26-10

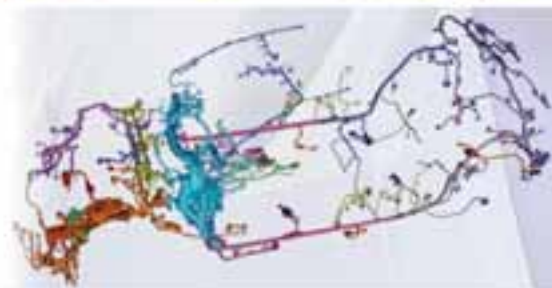
## ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Аварійна тепломереж 25-48-10  
Чергова міської ради 1580  
Довідкова залізничного вокзалу 1505  
Довідкова автовокзалу 1504  
Цілодобова стоматологічна служба 52-06-09  
Чергова аптека 24-22-70, 26-93-88

Управління захисту прав споживачів 52-16-65  
Управління транспорту 52-15-14  
Перевірка якості продуктів 52-23-87  
Довідка міськвиконкому 23-63-97  
Головавтоінспекція 52-47-38  
Аварійна електромереж 52-24-66



**SEBN UA**



ТзОВ «СЕ Борднетце-Україна» запрошує на роботу:

- **В'язальників схемних джгутів, кабелів та шнурів**  
(без вимог до освіти та досвіду роботи)
- **Менеджерів з логістики, інженерів, ІТ та ін. спеціалістів**

Офіційне працевлаштування, медичне страхування, навчання за рахунок роботодавця, гарячі обіди, безкоштовне транспортування до місця роботи для працівників позмінного графіку

**Співбесіди відбуваються о 13.30 Пн.-Пт.**

**Адреса:** вул.15 квітня, 7, с. Байківці, Тернопільський р-н.

**Довідка за тел.:** (0352) 51-08-46, (095) 260-07-03, (067) 670-35-20

# У ТЕРНОПОЛЯН ЗАБРАЛИ ЧАСТИНУ МІСЬКОГО КЛАДОВИЩА НА МИКУЛИНЕЦЬКІЙ

## Дерибан

Частину землі, яка є частиною міського кладовища на Микулинецькій, міська влада хоче віддати під комерцію. Про це свідчать пропонувані зміни до Генерального плану. Мова йде про 80 сотих землі

ВИДАВНИЦТВО РІА

Кладовище на Микулинецькій не має чітких меж. Проте відображене на Генеральному плані. Згідно з новим Генпланом, цвинтар втрачає велику ділянку. Ймовірно, землю віддадуть під комерцію



ВИДАВНИЦТВО РІА

«Господарі на своїй, Богом даній землі» — це твердження, схоже, на повну силу застосовують міські чиновники, депутати та мер. Наші журналісти, про що ми писали в двох попередніх номерах, спільно з архітекторами міста та фахівцями земельної сфери аналізують Генеральний план міста. Ще донедавна доводилось користуватися одним — тим, що нібито офіційний і є на сайті міської ради. Три тижні тому з'явився ще один — перспективний. Тобто Генеральний план зі змінами, який після «громадського обговорення» (яке відбувається тишком-нишком — прим. авт.) можуть затвердити. Тож ми почали порівнювати ці два документи. Проте декілька днів тому громадським активістам Тернополя вдалося отримати ще один Генеральний план — той, який

у 2010 році пройшов обговорення. Тобто справжній документ, який міська рада ховала від громади. Ховала тому, що десятки земельних рішень, які приймали останніми роками, суперечать цьому документу. Тому взагалі не могли бути прийнятими. Маневр із псевдогенеральним планом на сайті зробили, аби пропихати ці рішення, бо ж завжди можна щось домалювати, підправити чи змінити призначення тієї або іншої ділянки. Такі виправлення, звісно ж, незаконні, бо Генплан можна змінювати лише раз на п'ять років і лише після погодження з місцевою громадою. Але оскільки реальний документ бачило лише

декілька десятків міщан, більшість фальшований документ сприймали, як реальний.

Отож тепер у фахівців є три документи, які можна аналізувати. І такий аналіз вражає. Усі порушення і підробки робоча група з архітекторів, екологів, громадських активістів та журналістів озвучить у своєму звіті. Ми ж вирішили зупинитися на одному з випадків. Міське кладовище — питання болюче. Місця бракує, ховати дорого. Чимало корінних тернополян, які проживали в Центрі чи на «Східному», поховані в Підгородньому чи десь у селах, бо на Микулинецькому місця не було. Проте місце знайшли. Про це у

2013-му повідомив міський голова.

— Розглянувши звернення Спеціалізованого комунального підприємства «Ритуальна служба», депутати вирішили затвердити проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки площею один гектар для влаштування кладовища за адресою вулиця Микулинецька, — зазначив Сергій Надал. — Крім того, комунальне підприємство в двомісячний термін має здійснити державну реєстрацію права на земельну ділянку відповідно до чинного законодавства.

Новину оприлюднили, всі зааплодували — і на цьому все. Судячи з інформації на публічній ка-

дастровій карті України, де відображається інформація про користувачів чи власників усієї землі, в «Ритуальній службі» взагалі немає документів на кладовище. Тобто цвинтар не має ані чіткої затвердженої площі, ані чітких меж. Не відбулось і затвердження проекту землеустрою на додатковий гектар. Натомість сталося інше — цвинтарну землю відрізали.

Як ми уже писали, кладовище не має чітких меж та користувача, але є діючий Генеральний план. Там вказане призначення земель міста. Позначена й місцина на Микулинецькій, де діє кладовище. Так ось, порівнюючи діючий Генеральний план і той документ, до якого мерія внесла свої пропозиції, ми побачили, що гектар землі під кладовище перетворили на ділянку для дерибану (див графіку — прим. авт.). Щоправда, варто сказати, з боків, що видно на документі, кладовище пропонують збільшити. Але загалом, якщо дивитися на «було» і «стало», громада втрачає близько 80 сотих землі, а це — місце для сотень могил...

Ми хотіли запитати у головного архітектора міста, який має стосуюнок до змін у Генеральному плані, про такий «креатив». Два дні телефонували до чоловіка. Коли таки додзвонились і поставили чіткі запитання про дерибан кладовища, чиновник відповів, що має проблеми зі зв'язком і закінчив розмову. Потім не брав слухавки.

Під які потреби планують використовувати ту землю, яка мала бути кладовищем, наразі невідомо. За неперевіреною інформацією, на частині вільної території має з'явитися придорожній сервіс одного з депутатів міської ради. Символічно буде, якщо заклад назвуть «На хрестах»...

## Підприємці відстояли ринок на вулиці Куліша

ВИДАВНИЦТВО РІА

У передвиборчий період людям значно простіше відстоювати свої інтереси. Про це свідчить і спротив підприємців із ринку на Куліша, 1 («Аляскатер» — прим. авт.) проти його реконструкції та будівництва багатоповерхівки.

Сотня підприємців із плакатами в руках була і під мерією, і в прокуратурі, і під ОДА. Там вони просили зупинити реконструкцію і забудову, яка, переконані, знищить їхні робочі місця. Ми з'ясували, що будівництво багатоповерхівки, якщо і є в планах, то офіційними діями не підкріплене. Про це сказав керівник ТОВ «Тернопільський міський ринок ЛТД» Юрій Ворко. Чоловік запевнив, що про будову багатоповерхівки мови не було. Проте є намір провести реконструкцію старих приміщень та зробити на їхньому місці сучасний ринковий комплекс.

— Уже три роки ми ведемо діалог із підприємцями на ринку щодо його реконструкції, — каже пан Ворко. — Від людей було і є розуміння. Зміни обговорили. Усі

розуміють, що той ринок, який є зараз, — вірця 90-х. Тобто він застарів і морально, і технічно. Так сучасний ринок виглядати не може. Немає повноцінного павільйону для молоко- і м'ясопродукції, немає сучасних торгових рядів. Але вони будуть, бо саме для цього проводимо реконструкцію.

Проте такі наміри підприємці з ринку вважають шкідливими для них, тернополян, і для міста. Перебудова, переконані люди, які мають торгові точки, «зітре з лица ринку» цілі ряди, а у нових приміщеннях місця усім не вистачить. Та й ціни там, вважають, будуть значно вищими, це призведе до підвищення вартості їхніх товарів. Крім того, стверджують продавці, зараз земля під ринком — комунальна. Якщо ж декілька осіб проведуть реконструкцію, то будуть власниками торгового комплексу. Це з часом, вважають підприємці, дозволить присвоїти міську землю. Через ці причини люди й взяли до рук транспаранти і вирушили шукати правди у владних кабінетах. Як запевняють протестувальники,

ВИДАВНИЦТВО РІА



Підприємці з ринку переконані, що запланована реконструкція позбавить їх робочих місць, а тернополян — продуктів і речей за доступними цінами

мер уникнув із ними розмови, тож вони пішли під ОДА, були й у прокуратурі.

— Хочемо подякувати керівництву обласної адміністрації, прокуратурі області та міста, профспілковій організації працівників ринку «Захист справедливості» за адекватну реакцію, — каже підприємець із ринку Наталія Ковтун. — Якби не ці структури, нас

ніхто і не почув би. А завдяки втручанням у ситуацію, листам, запитам вдалось добитися скасування декларації про реконструкцію в Інспекції архбудконтролю. Тобто зараз права проводити реконструкцію ринок не має. Це не перемога, бо ж можуть новий документ зареєструвати. Але ми хоча б маємо можливість захищатися.

Підприємці визнають — ринок

не ідеальний, але і не вірця 90-х. На початку двохтисячних, переконують, оновлювали торгові ряди та свої кіоски.

— Ми готові оновлюватись і вдосконалюватись, але не може бути так, що декілька людей отримають усе, а інші втрачають можливість утримувати свої родини, — говорить підприємець, прізвище якого редакції відоме. — Ми готові сідати за стіл і домовлятися. Ми готові вкладати свої кошти у ремонт і можемо без інвестора покращити ринок. Та навіть не в ринку проблема. Він у доволі пристойному стані, а ось те, що довкола — не ринок. З легкої руки міської влади і пана Бесаги, який місто перетворює на казна-шо, довкола повиростали якісь магазини, павільйони, кіоски. Люди дивляться зі сторони і думають, що це в нас такий безлад, але ні — це місто так «розвивається»...

Отож наразі напруження на ринку на вул. Куліша зняли. Проте, сподіваємось, його керівництво та підприємці порозуміються, бо ж спільно мають значно більше можливостей до розвитку.

# МАЛИ ПРИКРАСИТИ МІСТО, А ОТРИМАЛИ ПРОТЕСТИ

**Мистецтво і скандали** ■ На фестиваль вуличного мистецтва «арТЕРвізія» до Тернополя минулого тижня з'їхались художники з усієї України, щоб розмалювати будинки та стіни велетенськими малюнками і графіті на різну тематику. Однак не всі малюнки вдалось нанести через протести тернополян

АРХІВ ОЛЕКСАНДРИ СТОПНИК



Саме так, відповідно до ескізу, мало виглядати зображення Андрія Шептицького на фасаді будинку

**МАР'ЯНА ДОХВАТ,  
ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ,  
0-96-915-39-23,  
EUGENIA.TSEBRUI@20MINUT.UA**

— Є п'ять об'єктів, а буде шість малюнків, — розповідає організатор фестивалю Олександр Стопник. — На одному будинку мають бути два малюнки від двох різних художників. Один із Луцька, він уже розпочав роботу, а інший — з Одеси. Крім цих художників, у проєкті бере участь дівчина родом із Харкова, яка живе у Німеччині.

Ідея такого фесту вуличного мистецтва виникла в Олександрі Стопник після того, як жінка побувала на конгресі активістів культури.

— У Тернополі, на жаль, такого не було, — продовжує організатор. — Про такий проєкт розповів Андрій Зоїн — засновник міжнародного фестивалю «Республіка». Він багато років організовує подібний проєкт у Кам'янці-Подільському. От і в мене виникла така ідея.

Де і які малюнки намалювати, організатори раділись із міською радою. Там же отримали дозволи.

Завершити малюнки планували до кінця тижня. Однак не все склалось так, як було заплановано. Бурхливі обговорення в соцмережах викликав малюнок у парку «Топільче», де замість корвета «Тернопіль» художник намалював абстракцію.

— Цей корабель є сепаратистським, він перейшов на сторону Російської Федерації, тож треба було його замалювати, — каже Олександр Стопник. — А абстракція, яка там є зараз, закликає зупинитись, подивитись, задуматись. Приміром, я там бачу янгола і частинку яблука, можливо, хтось побачить і демона... Я вважаю, що цей малюнок є кращим за корабель.

Після невдалої, на думку багатьох користувачів інтернету, заміни корвета протестувати почали проти нанесення зображення Андрія Шептицького на фасаді будинку на вулиці Брюкнера. Над цим малюнком працювали одеські художники у рамках фестивалю вуличного мистецтва «арТЕРвізія». Вони вже нанесли перші штрихи малюнка, проте

завершити роботу митцям не дозволили четверо мешканців будинку навпроти з вул. Сагайдачного.

9 жовтня вранці художники намагалися продовжувати роботу, проте люди були проти і переконати їх не вдалося, розповідає організатор фестивалю «арТЕРвізія» Олександр Стопник.

— У нас є всі дозволи на малюнок портрета Андрія Шептицького саме на цьому місці — від архітекторів, міськради, міліції, жеку, мешканців будинку, священників, — каже вона. — Але чотирьом мешканцям будинку навпроти така ідея не подобається. Їх не влаштовують чорно-білі тони, вони хочуть, щоби малюнок був кольоровим, щоб тут було зображене, приміром, поле з колосками, а не стара людина.

Організатори фестивалю навіть викликали пред-

ставників муніципальної поліції, показували людям ескіз малюнка, але переконати їх не змогли.

— Двоє одеських художників, які працювали над малюнком, уже поїхали, — каже Олександр Стопник. — Вони трохи засмутились, але все зрозуміли.

Співрозмовниця додає, що малюнки, над якими працювали художники у рамках фестивалю вуличного мистецтва, ще не завершені. А судити незавершену роботу є не зовсім коректно, вважає вона. Утім, деякі тернополяни кажуть, що малюнки їм не подобаються. Організатори просять людей зрозуміти, що такі особливості фестивалю — робота під відкритим небом. Приміром, лише на 30% готовий малюнок на стіні будинку на вул. Чумацькій. Тож оцінювати його зараз не варто.

SMS-новини  
від читачів «20 хвилин»



Вашу новину  
прочитають

**78 979**

тернополян

Ви гарантовано отримаєте  
10 гривень\* на Ваш  
мобільний рахунок

Просто надсилайте новини  
на номер 0-97-184-17-38

Люблю бігати вранці. І таких, як я, багато. Та виявляється, що на стадіоні деякі люди вночі п'ють. І найголовніше — потім не прибирають за собою. Правоохоронці, занотуйте собі, де також потрібно патрулювати вечорами.  
Віктор (25 р.)

Дивними здаються деякі люди, які дізнаються назву грибів і те, як їх готувати, під час купівлі. Шановні, не купуйте грибів, якщо не знаєте їх назви, бережіть здоров'я, бо хопись може і не пощастити...  
Аля (35 р.)

Як же нервують маршрутки, які пишдять, коли гальмують! Це просто неможливо слухати. Ні в маршрутці, ні на зупинці. Співчуваю людям, які живуть біля дороги.  
Микола (50 р.)

Недавно їхала троллейбусом №8. Присмрно вразило, що всередині салон облаштований у стилі ретро. Стеля обклеєна старими газетами й фотографіями, є музичні платівки і відеокасети, фотоплівки та безліч цікавого. Якнайбільше такого в нашому громадському транспорті!  
Оксана (40 р.)

Дратує політична чорнуха. Ну напишіть вже про те, які ви хороші, і хай люди вас виберуть! Ні, кожне про себе не має що сказати, тому плс бруд на конкурентів. Тьху!  
Віктор (45 р.)

\* У разі публікації Вашої новини, отриманої на телефон 0-97-184-17-38 SMS-повідомленнями, інформація має з'явитись на Вашому рахунку за кошту для поповнення Вашого рахунку на 10 грн. Також Ви можете повідомити інформацію про події за телефоном 43-00-50 без використання вказаної вивагаторди.

## Відомі люди очима дітей

«RIA плюс» продовжує рубрику «Відомі люди очима дітей». Задля експерименту наш кореспондент показала дітям фото політиків, високопосадовців і відомих тернополян



Софія Шпікула — бухгалтер



Максим Мукомела — журналіст



Юрій Цуприк — художник



Ірина Новомлинська — співачка



Георгій Гунтік — голова Тернопільського обласного ФСТ «Колос»

**Оксанка (5 р.):**

Ця тьотя вміє малювати. Її професія — художник. Вона малює різних собачок, котиків, папуг

**Оленка (5 р.):**

Робота цього дядька — вчити дітей їздити на велосипеді з двома колесами і на роликах.

**Назарчик (5 р.):**

Цей дядько працює будівельником. Він вміє будувати дуже високі будинки, в яких потім живуть люди.

**Наталія (5 р.):**

Ця тьотя дуже любить дітей. Її робота — мама. Вона годує дітей, купує їх. А ще вчить їх ходити і танцювати.

**Сергійко (5 р.):**

Цей дядько має такі крила, як у «Бетмена», і вміє літати. А ще він вміє так, як «Людина павук», пускати павутину.

**Ігор (5 р.):**

Вона працює там, де допомагають хворим людям. Їм дають ліки, і вони стають здоровими.

**Тарасик (4 р.):**

Цей дядько любить дивитись канал «Джеткс». Там показують багато мультфільмів.

**Гринка (5 р.):**

Професія цього дядька — співак. А ще він вміє грати на фортепіано. Коли він грає, то ще й співає.

**Давид (5 р.):**

Ця тьотя дуже красива. Вона, напевно, усім подобається. Це — її робота.

**Оленка (6 р.):**

Цей дядько працює в міліції. Він ловить поганих дядьків, які крадуть у людей гроші, і забирає їх у тюрму.

# ВНОСЯТЬ ДО СПИСКУ ВИБОРЦІВ ДО 19 ЖОВТНЯ

**Вибори** ■ Взяти участь у місцевих виборах зможуть в області понад 834 тисячі жителів. Саме така кількість — у попередніх списках. Ті ж виборці, кого не внесли до переліку, ще можуть виправити ситуацію

СВІТЛАНА ГРИВАС, 0-96-709-74-60,  
SVITLANA.GRUVAS@20MINUT.UA

До 15 жовтня дільничні виборчі комісії зобов'язані надіслати кожному виборцю іменне запрошення. Якщо хтось із виборців не отримає такого запрошення, йому слід звернутись на свою дільницю чи у відділ Держреєстру виборців із заявою про уточнення попереднього списку виборців.

Уточнювати дані виборці зможуть тільки до 19 жовтня. Зважаючи на такий короткий термін, фахівці радять не зволікати з цим питанням.

— На сьогодні 1156 дільничних виборчих комісій, звичайних виборчих дільниць, отримали попередні списки виборців та іменні запрошення, — повідомив начальник відділу адміністрування Державного реєстру виборців ОДА Ігор Бойко. — Дільничні виборчі комісії (далі ДВК — прим. ред.) зобов'язані до 15 жовтня надіслати кожному виборцю іменне запрошення. Зверніть увагу, якщо виборець не отримав іменного запрошен-



— До 19 жовтня — це дуже короткий термін, — каже Віктор Пулька. — Тому, аби проголосувати на виборах 25 жовтня, не варто зволікати з перевіркою

ня, йому слід звернутись до ДВК чи органу влади державного реєстру виборців із заявою про уточнення попереднього списку виборців. Також виборець має змогу звернутись із заявою при потребі, за станом здоров'я, до ДВК щодо надання йому можливості проголосувати вдома. Для цього потрібно написати заяву і додати довідку з медзакладу.

До попередніх списків виборців на Тернопільщині наразі, за інформацією пана Бойка, включили 834 тисячі 211 осіб. Причому 25 тисяч 392 виборці, або 3,5% виборців на Тернопільщині не можуть пересуватись самостійно, тож голосуватимуть удома.

— Найбільше таких у Березанському і Шумському районах

— 5,1 і 5% відповідно, — додає пан Бойко. — Найменше у Тернополі — 0,6%, Чорткові — 1,5, Підгаєцькому районі — 1,3%.

Щодо обласного центру, то до попереднього списку виборців включили близько 178 тисяч громадян. Вдома через стан здоров'я голосуватимуть близько 1700 тернополян.

— 11 жовтня відділ ведення Держреєстру виборців у своєму приміщенні передав дільничним виборчим комісіям попередні списки виборців та іменні запрошення, — розповідає начальник відділу ведення Державного реєстру виборців Тернопільської міської ради Віктор Пулька. — Від 12 жовтня ДВК зобов'язана працювати у себе у приміщенні. Тобто будь-який

виборець від сьогоднішнього дня до 19 жовтня може звернутись до ДВК для виявлення свого прізвища у списку виборців. Якщо людина не знайшла себе у цьому списку, їй слід звернутись до ДВК або безпосередньо до відділу Держреєстру виборців, щоб написати заяву. Тоді її прізвище внесуть у реєстр виборців. Тоді вона матиме змогу проголо-

сувати 25 жовтня. Хочу зауважити, що 19 жовтня — це дуже короткий термін для перевірки. Тому виборцям варто активніше звертатись до своїх дільниць для уточнення.

Також у відділі Держреєстру уточнюють, що на цих виборах можуть проголосувати тільки ті особи, які зареєстровані за адміністративно-територіальною одиницею. Тобто якщо людина зареєстрована у Тернополі, вона матиме право голосувати за кандидатів на посаду міського голови, кандидатів у депутати до міськради й облради. Люди, які зареєстровані в інших містах, але проживають у Тернополі, голосуватимуть у своєму місті — там, де зареєстровані.

— Дотепер законодавець не передбачив голосування переселенців і осіб, які перебувають тимчасово не на своїй території, а в інших містах, районах, — додає пан Пулька. — Тобто близько 1,5 мільйона українців сьогодні не братимуть участі у місцевих виборах.

За словами співрозмовника, у Тернополі є вісім спеціальних виборчих дільниць. На цих дільницях голосуватимуть за кандидатів до тієї ради, за яку дозволяє голосувати реєстрація виборця.

— Якщо людина перебуває в лікарні і зареєстрована в Тернополі, вона отримає всі бюлетені, — додає Віктор Пулька. — Якщо в іншому регіоні — то отримує тільки бюлетені до обласної ради.

## ДОВІДКА

Тернополяни можуть перевірити, чи внесли їхні прізвища у попередні списки, на своїй дільниці або у відділі Держреєстру виборців міськради з 8.00 до 17.15 щодня. Відділ Держреєстру розташо-

ваний за адресою: вул. Листопадава, 5, 4-й поверх, каб. №№42,44. За тел. 22-03-83, 25-07-95, 40-41-79 можна отримати консультацію щодо того, як діяти, якщо не знайшли себе у списках.

## Передвиборча агітація у Тернополі: порушень не бракує

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ, 0-96-915-39-23,  
СВІТЛАНА ГРИВАС, 0-96-709-74-60

Низку порушень передвиборчої агітації зафіксували спостерігачі мережі «Опора» у Тернополі. Матеріали розміщують у недозволені місцях, і ця продукція не завжди має вихідні дані.

— На листівках, афішах має бути вказано, хто замовник, який тираж, де видруковано і якою організацією, — пояснює керівник виборчих програм Громадської мережі «Опора» в Тернопільській області Ігор Процик.

Також Ігор Процик розповів про факти розміщення агітматеріалів у недозволені місцях.

— Днями наш спостерігач зафіксував агітацію за Ратушняка на фасаді будівлі залізничного вокзалу. Там, де розміщене табло, — каже він. — Ми звернулися із заявою в міліцію, і вже вчора, 10 жовтня, цих матеріалів не було. Окрім того, є зафіксована політична реклама на табло у тролейбусах. Бачили на автобусах

рекламу від партії «Воля».

Ще одне з порушень — використання емблеми нової поліції для агітації кандидатом у мери Ігорем Вонсом, продовжує Ігор Процик. А використовувати символи правоохоронних органів заборонено законом.

Співрозмовник нагадує, що рішенням виконкому міськради визначені місця для передвиборчої агітації. Їх можна знайти на сайті міськради у розділі «Місцеві вибори». Так, дозволено розміщувати агітматеріали на тумбах, бігбордах та сіті-лайтах. Заборонено вивішувати агітацію на деревах, стовпах, огорожах, стінах будинків, на транспорті.

Однак у Тернополі, як переконалися наші журналісти, деякі політичні сили рекламують себе не тільки у дозволені місцях. Приміром, реклама кандидатів від ВО «Свобода» розміщена на дерев'яних щитах, встановлених неподалік від зупинок та доріг. Однозначно сказати про наявність порушення у такій рекламі

в «Опорі» нам не змогли. Бо такі щити, кажуть, не є стаціонарними рекламними конструкціями. Тобто вони не належать ні до заборонених місць для політичної реклами, ні до дозволених.

Чи законно ці щити встановлені поблизу доріг та зупинок, ми запитали у КП «Парк Загребелля», що відповідає за розміщення будь-якої реклами у місті.

— Вони встановлені несанкціоновано, — відповів керівник підприємства Павло Іванов. — Немає у мене договорів ні з ким щодо таких щитів. Та ми над цим працюємо. Розумієте, не так просто їх демонтувати. Потрібні рішення виконавчого комітету і матеріально-технічна база. На даний момент її немає. Думаю, що скоро ми усі щити будемо демонтувати.

За словами керівника, підприємству бракує працівників, аби боротись із незаконно розміщеною рекламою. Мовляв, у Тернополі її надто багато. А перед виборами — ще більше.

## Боротимуться за мандат 12 партій

СВІТЛАНА ГРИВАС, 0-96-709-74-60,  
SVITLANA.GRUVAS@20MINUT.UA

На Тернопільщині відмовили у реєстрації для участі у виборах лише одній партії — «Наш край» та скасували реєстрацію двом кандидатам у депутати.

Загалом за голоси виборців до обласної ради змагатимуться 12 партій і майже 600 кандидатів. Про це повідомили представники Тернопільської обласної виборчої комісії під час засідання прес-клубу 12 жовтня.

— Обласна виборча комісія від початку своєї роботи утворила 64 виборчі округи для виборів депутатів Тернопільської облради, — пояснює член Тернопільської обласної виборчої комісії Денис Милий. — Було визначено їхні межі, і до моменту реєстрації місцеві організації партій подали 13 списків. З них 12 списків були нами зареєстровані, а одній партії було відмовлено в реєстрації. Причини — ця партія порушила поря-

док висування кандидатів, зокрема пункт про повідомлення виборчої комісії про проведення конференції, зборів — щоб ми могли прийти та перевірити законність висування кандидатів.

Такого повідомлення, за словами пана Милого, партія «Наш край» не надіслала. Тож отримала відмову в реєстрації.

— У списках 12 партій є 598 кандидатів, — додає Денис Милий. — Спершу було 600. Двом кандидатам реєстрацію було скасовано. Одному — на підставі його власної заяви, іншому — на підставі того, що він був одночасно висунутий на посаду міського голови як самовисуванець. Надійшла інформація від ЦВК, і ми скасували реєстрацію.

Також, як каже співрозмовник, обласна комісія провела жеребкування — під яким номером будуть партії у бюлетені. Сьогодні уже затвердили текст виборчого бюлетеня в усіх 64-х округах.

# У ПРАЦІВНИЦІ ДИТСАДКА – ТУБЕРКУЛЬОЗ

**Паніка** ■ Вихованцям дитсадка №24 нещодавно зробили пробу Манту, але батькам причину таких дій не пояснили. Батьки непокояться, адже не розуміють, що трапилось

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ, 0-96-915-39-23,  
EUGENIA.TSEBRIJ@20MINUT.UA

Незаплановане проведення туберкулінодіагностики, або проби Манту у ясельній групі дитсадка №24 збило з пантелику батьків. Вони не розуміють, чому провели таку пробу, переживають за діток. А найбільше батьки непокояться за здоров'я малечі, адже чули, що на туберкульоз захворіла одна із працівниць дитсадка. Про цю ситуацію повідомила пані Ірина — мама вихованки ясельної групи (прізвище редакції відоме, однак жінка просила його не називати — прим. авт). Вона каже, що ні медсестра садочка, ні завідувач нічого батькам не пояснили. Відтак усі непокояться.

— Два тижні тому в садочку були батьківські збори і медсестра пояснила, що дітям добровільно-примусово робитимуть пробу Манту, — розповідає пані Ірина. — На питання батьків медсестра відповіді не дала, мовляв, треба звертатися у дитячу поліклініку на вул. Гоголя, адже вказівка надійшла звідти. І якщо не зроблять пробу у садочку, а її проводили у п'ятницю, 2 жовтня, то з понеділка дітей просто не приймуть у дошкільний заклад.

## Мамам нічого не пояснили

Пані Ірина звернулася до завідувачою дитсадка, а вона сказала, що сказати, чому всім дітям цього

садочка роблять ін'єкції, не може.

— Я пішла у поліклініку на вул. Гоголя, і там почула, що в садочку є людина, в якій виявили туберкульоз. А це засіб профілактики, — каже пані Ірина. — На питання, чому мамам нічого нічого не пояснює, мені відповіді не дали.

Тернополянка каже — написала відмову, що вона категорично проти того, щоб її дитині робили пробу Манту в приміщенні дитсадка. Жінка планує зробити цю маніпуляцію у поліклініці.

— Дітки в ясельній групі і так шоранку плачуть, а тут прийдуть «чужі тьоті» і будуть робити укол, — каже тернополянка. — Ви розумієте, що після такого я дитину у садочок не затягну?

Врешті жінці зателефонувала медсестра із санстанції і пояснила, що вона мусить привести дитину на пробу. Потім зателефонувала лікар із поліклініки. 9 жовтня доньці пані Ірини зробили пробу Манту у кабінеті дитячої поліклініки, а не в приміщенні дитсадка.

Втім, пані Ірина переживає не лише за здоров'я своєї дитини, а й за своє та інших батьків, які приводять малюків у дитсадок. Адже туберкульоз передається повітряно-крапельним шляхом, відповідно, заразитися могли і батьки, і вихователі, і їхні родичі.

— Якщо сталася біда з працівницею дитсадка, то батькам мали б усе пояснити, а садочок тимчасово закрити для санітарного очищення приміщень, — каже вона.

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ

Всі працівники дитсадка №24 пройдуть обстеження у фтизіатра та рентген, аби бути певними, що люди, які працюють з дітьми, не хворі на туберкульоз



## Садок працює у звичному режимі

Дитсадок №24 працює у звичному режимі. Що тут трапилось і чому всім дітям робили пробу Манту, тут не коментують. До слова, завідувач дитсадка — на лікарняному.

— Пробу Манту проводили за вказівкою з дитячої поліклініки на вул. Гоголя, тому ми просили батьків, щоб зі всіма питаннями вони йшли у кабінет фтизіатра під №6, — каже в. о. завідувача дитсадка Віра Лисобей. — Більше нічого сказати не можемо — це конфіденційна інформація медиків.

Ситуацію у дитсадку № 24 пояснює заступник головного лікаря з поліклінічної роботи міської дитячої поліклініки Володимир Кучма. Він також нагадує, що пробу Манту мають зробити всім діткам віком від 1-го до 14-ти років, але

останнім часом цього не робили через недостатнє фінансування і неможливість купити туберкулін.

— Що ж до дитсадка №24, то там був контакт із людиною, хворою на туберкульоз, — каже пан Кучма. — Ця працівниця там уже не працює, вона повинна лікуватися. Але діткам потрібно провести пробу Манту, щоб точно знати, чи ніхто не інфікувався.

## Робити щеплення можна і у дитсадку

У тому, що маніпуляцію проводили у медкабінеті у приміщенні дитсадка, немає нічого неправильного чи протизаконного, продовжує пан Кучма. І пояснює деякі нюанси.

— По всій Україні щеплення роблять у школах і дитсадках, крім Тернополя. Чому? Бо ще у 2002 році управління охорони здоров'я міськради ухвалило рі-

шення про «систему єдиного педіатра», відтак усі щеплення перенесли до кабінету дільничного педіатра. Тому їх робили в умовах медичного закладу, — каже Володимир Кучма. — Загалом проводити туберкулінодіагностику можна проводити і в медкабінеті дитсадка, тому закону ніхто не порушував.

До речі, всі працівники дитсадка теж пройдуть обстеження — рентген та огляд у фтизіатра, додає пан Кучма. Що ж до батьків, то вони — треті особи, які не були у безпосередньому контакті з цією людиною, та й, зрештою, більшість дітей теж не була.

Володимир Кучма вважає, що батьки запанікували через недостатню поінформованість, і це нормально. Він додає, що говорив щодо проби мамам по телефону і сподівається, що врешті все налагодиться.

## Бояться ходити повз ринок через пияків

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ, 0-96-915-39-23,  
EUGENIA.TSEBRIJ@20MINUT.UA

На ринку «Ювілейний» підпільно торгують спиртом, через що і вдень, і вночі збираються п'яні компанії. Вони лякають мешканців сусідніх із ринком вулиць, що у мікрорайоні «Сонячному». Окрім того, чоловіки, які полюбляють перехилити чарку, виносять із дому речі, аби виміняти їх на спиртне. Ситуація нестерпна для мешканців мікрорайону, розповідає тернополянка Наталія, яка повідомила редакцію про цю проблему. Жінка живе на просп. Злуки, своє прізвище не назвала, адже боїться помсти торговців алкоголем.

— Мені вже просто страшно ходити повз це місце, — каже співрозмовниця. — Пияки там днюють і ночують. Одна жінка навіть серед ночі продає. А поруч — прийом склотарі, там теж наливають.

Мешканці неодноразово зверталися в міліцію з цього приводу, повідомляли дільничному, продовжує Наталія. Результату це не дало. — Приходили міліціонери,

попереджали, два-три дні там не торгували, а потім знову те саме, — каже вона. — Щоби у такому місці був прийом склотарі і п'яні компанії — це неправильно.

Тернополянка показує лист, який мешканці вул. Чалдаєва, просп. Злуки, 41, 43, Пушкіна, 4, б підготували начальнику міськвідділу міліції та меру. У ньому йдеться, що люди потерпають від п'яних родичів, які за чарку виносять із дому цінні речі, консервацію. Часто п'яні компанії влаштовують бійки, лаються, а це все слухають діти. До слова, підпільно приторговують горілкою навіть у кіосках, які продають шкільне приладдя, кажуть мешканці. Люди просять міську владу і міліцію забрати нетверезих із ринку і припинити нелегальний продаж алкоголю.

Про цю ситуацію ми повідомили у відділ зв'язків з із громадськістю обласної міліції. Там провели перевірку і сказали, що інформація, про яку розповіли читачі 20minut.ua, підтвердилася. Також запевнили, що працюватимуть над вирішенням цієї проблеми.

## Пішоходів у Тернополі просять дивитися на дорозі ліворуч

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ, 0-96-915-39-23,  
EUGENIA.TSEBRIJ@20MINUT.UA

Написи із написом «Подивись ліворуч» можна побачити на пішохідних переходах на вул. Крушельницької та Чехова. Такі написи з'явилися нещодавно і є хорошою підказкою для пішоходів, вважають в обласній ДАІ.

Вони — ініціатива громадської організації, розповідає старший інспектор сектору кадрового забезпечення і профілактичної роботи обласної Державтоінспекції Василь Барановський. І хоч правилами дорожнього руху такі малюнки на дорозі не передбачені, напис є дуже корисним для пішоходів.

— Адже, перш ніж перейти дорогу, пішохід повинен подивитися ліворуч, — каже пан Барановський. — Такі написи допомагають знизити аварійність.

Нагадаємо, ділянка дороги на перехресті вул. Крушельницької та Опільського, де є перехід із написами, є доволі



Написи «Подивись ліворуч» можна побачити на «зебрі» на вулиці Крушельницької

небезпечною для пішоходів. На це перехрестя вже не раз скаржилися читачі «RIA плюс». За їхніми словами, тут великий

потік транспорту і дорогу перейти дуже важко. Адже «зебра» вже давно перестала бути для водіїв аргументом.



# НОВИЙ КЕРІВНИК – НОВІ ПЕРСПЕКТИВИ!

357591\_INF

ОЛЕКСАНДР СВІТЛИЙ, ПРЕС-СЛУЖБА ТОВ «ДОМОБУДІВНИК»

9 жовтня 2015 року загальні збори співвласників ТОВ «Домобудівник» обрали своїм директором Рубая Степана Богдановича.

Новообраний директор переконаний, що трудовий колектив очолюваного ним підприємства обов'язково переступить через штучно створені перешкоди на шляху до відродження підприємства.

Ще у 80-х роках минулого століття Домобудівний комбінат був передовим структурним підрозділом одного з найпотужніших в Україні тресту «Тернопільбуд». Нові на той час технології зведення панельних багатоповерхівок покращеного планування у порівняно стислі терміни сприяли тому, що, як на дріжджах, вирости тернопільський «БМ», «Аляска», де й зараз проживає чи не половина населення обласного центру.

А потім настало те, що ми зараз називаємо надлишками демократії, — хаос в українській економіці, занепад у господарстві, зрештою, розруха у головах тих, хто лише добре поставленим у компартійні часи голосом мобілізував, розбудовував та відроджував державу, а насправді нищив віру людей.

Проте навіть тоді комбінату, який змінив назву на ТОВ «Домобудівник», вдалося втриматися на плаву. Передусім — за рахунок потужної виробничої бази та внутрішніх резервів. Але вічно так тривати не могло. З часом кардинальних змін зазнав і ринок житла, і вподобання людей, і навіть галузь будівельних матеріалів.

Крупнопанельне виробництво відійшло на другий план, відтак потенціал заводу луснув, як мильна бульбашка, що призвело до різкого — майже у п'ять разів — скорочення робочих місць та до згорання виробництва. Зараз товариство працює заледве на 10-15 відсотків своїх колишніх потужностей.

Кому нині потрібні квартири з дерев'яними вікнами чи з обшитими деревоволокнистою плитою дверима, за які треба платити, але ж відразу їх доцільно міняти на сучасні — теплозберігаючі та міцні? — розмірковує Степан Рубай. — А у «Домобудівнику» ще зберігся столярний цех, який нині перепрофілювали для виготовлення напівлегальних замовлень. Приблизно така ж картина — і з основним виробництвом — панельні цехи фактично простоюють, а робітники, які залишилися, не мають заробітку.

На переконання новопризначеного загальними зборами товариства директора, «Домобудівник» пере-



Директор ТОВ «Домобудівник» Рубай Степан Богданович

буває на межі банкрутства. Його банківські рахунки заблоковані, є значна заборгованість перед пенсійним фондом, державною фіскальною інспекцією, іншими суб'єктами господарювання.

— Більше того, колишній директор, порушуючи чинне законодавство, незважаючи на рішення судів, висновки правоохоронних органів, грубо перешкодив роботі комісії з реорганізації підприємства, — розповідає Степан Рубай. — Можна лише здогадуватися, що спонукає його обома руками триматися за вже недійсну печатку товариства. Як на мене — це страх перед обов'язковим у випадку зміни керівництва аудитом, який, очевидно, виявить багато непривабливих речей, таємницю яких так ревно оберігає цей чоловік.

За словами Степана Рубая, маючи таку грізну зброю, як довіра співвласників, що володіють більше 60 відсотків акцій підприємства, він міг би діяти більш радикально, однак це буде всупереч його принципам.

— Я не звик до невинного насилля, бо завжди намагаюся досягти розумного компромісу зі своїми опонентами — і у бізнесі, і у житті. А тим паче тоді, коли мова йде про десятки людей, яких колишній директор збаламутив у результаті вмілих маніпуляцій, а, можливо, й завдяки якимось матеріальним преференціям, — розмірковує директор.

— Робітників, які у результаті законної зміни



керівництва бояться опинитися на вулиці, я розумію: у нинішніх непростих умовах, люди швидше звикли повірити будь-яким негативним чуткам, ніж у те, що завтра буде краще.

У тому, що завтра буде краще, Степан Рубай не сумнівається і має для цього вагомі підстави. Передусім, це — солідні фінансові інвестиції у розвиток ТОВ «Домобудівник», які готовий вкласти разом із латвійським партнером. Результатом співпраці з інвестором, за сприяння якого свого часу збудовано торговий комплекс «Орнава», стала чітка, досконало прорахована та добре продумана стратегія модернізації занедбаного підприємства, яка передбачає п'ять кроків:

На першому етапі слід запустити в експлуатацію сучасний бетонозмішувальний завод, обладнання якого завезли у Тернопіль, але

й досі не встановили саме через існуючі у колективі конфлікти між новаторською більшістю та консервативною меншістю.

На другому етапі тут планують налагодити виробництво сухих будівельних сумішей за європейськими стандартами.

Третій пункт стратегії — виробництво високоефективних та легких стінових блоків, при використанні яких будинок буде «дихати».

Четвертий крок передбачає завантаження потужностей столярного цеху з можливістю експортувати його продукцію.

І, нарешті, на завершальному етапі відбудеться реанімація крупнопанельних конструкцій, але вже за сучасними фінськими технологіями.

— Саме тому переважна більшість співвласників, які десятиліттями пропрацювали у «Домобудівнику», сказали своє тверде «так» запланованим перетворенням. Я ж хочу достукатися до решти тих, хто сумнівається чи кого обдурили, — сказав Степан Рубай — Ми всі, і на цьому наголошую, отримали унікальну нагоду для того, аби відродити минулу славу «Домобудівника». Заплановані напрямки модернізації вимагатимуть від нас нових вмілих рук, а це — додаткові робочі місця і, не побоюся пообіцяти, гідна заробітна плата. За нашими спільними розрахунками, на виробництві буде зайнято не менше півтисячі людей. Відтак сьогодні питання, що хтось з працівників опиниться «за бортом», взагалі не стоїть. Боюся, щоб у перспективі не постало інше: «Де взяти робітників, якщо щороку наш край у пошуках щастя за кордоном залишають тисячі молодих здорових та обдарованих українців?»

Окремо Степан Рубай ви-

рішив звернутися і до тих, хто через аж надто активну участь у конфлікті боїться будь-яких репресій з боку нового керівництва.

— Я ніколи не ділив своїх робітників на тих, хто подобається, а хто ні. Головне, аби вони сумлінно виконували виробничі обов'язки. Більше того, нерідко траплялося, що предметна суперечка або якісь виробничі розбіжності у поглядах чи підходах до вирішення завдання давали більше користі загальній справі, ніж мовчазна згода. За чимало років у бізнесі я навчився цінувати думку кожного, і це можуть підтвердити сотні працівників будівельної компанії «Інвест-Родина», ПП «Продекспорт», ПАТ «Агропродукт» та інші, — наголосив чинний директор ТОВ «Домобудівник».

Він вважає, що чим довше триватиме конфлікт на заводі, тим важче буде знайти обопільно вигідний компроміс, а відтак — розпочати втілення інвестиційної програми.

— На моєму боці — закон, підтримка загальних зборів та розуміння виконавчої влади області. Однак я не хочу, щоб мене і мою команду називали рейдерами ті, хто насправді сьогодні є рейдером. Для мене важливою є можливість цілком легально і вільно, без супроводу охоронців чи міліції ступити на територію підприємства, аби вдихнути у нього життя, а в людей — віру у те, що у нас все вийде, все зле забудеться, а спільні добрі справи множитимуться, — підсумував Степан Рубай.

# «СМАЖЕНІ ХРОБАКИ — ДУЖЕ СМАЧНІ...»

**Шоу** ■ Тернополянка навчилася готувати хробаків, тарганів, змій і зародки яєць на кулінарному шоу. Вона потрапила туди, обійшовши 50 тисяч претендентів на участь



Тернополянка Ірина Драбик отримала білий фартух і потрапила до двадцятки кращих кухарів-аматорів



— Коли Ектор Хіменес Браво похвалив мою страву, у мене крила вирости від щастя, — каже 24-річна Ірина Драбик (зліва). — Навіть сльози на очах з'явилися

Учасницею телешоу «Мастер-шеф» на каналі «СТБ» стала приватний ріелтор з Тернополя Ірина Драбик. Дівчина ввійшла до двадцятки кращих кухарів-аматорів, зумівши вразити іменитих суддів програми. Про те, наскільки було складно довести свій професіоналізм, які конкурси були найважчими і які екзотичні страви готувала, вона розповіла «RIA плюс».

— Коли навчилися готувати їсти?

— У шкільному віці. Ми жили разом із батьковою мамою. А у воєнні часи її вивезли до Німеччини. Якоюсь вона приготувала їжу солдатам, і німецькому офіцеру сподобалося. Він забрав її до себе в сім'ю. А вже коли я ходила до дитсадку, а потім до школи, бабуся готувала для нас. Я часто сідала у кухню і спостерігала за нею. Завжди питала: «А як ти то робиш?», «А що ти туди додаєш?». Перша моя страву — борщ. Була у 7-му чи 8-му класі. Вирішила зробити батькам сюрприз: борщ із пампушками. Борщ вдався, а пампушки ні, але батьки похвалили. Коли була у класі 10-му, бабуся померла. Відтоді у нашій сім'ї їсти готувала я. Найбільше люблю готувати м'ясні і рибні страви.

— Чому ви вирішили взяти участь у шоу «Мастер-шеф»?

— Я не марила цим. Напевно, це якийсь знак долі. Дуже люблю це шоу, спостерігала за учасниками з першого сезону, у другому сезоні вболівала за нашого земляка Віталіка Барилка. Коли почався кастинг п'ятого сезону, мені захотілося заповнити анкету на сайті телеканалу. Буквально через два тижні — дзвінок. Мене запросили на кастинг у Львові. Мала прийти з уже приготовленою стравою. Приготувала «Курку в мішечку». Замаринувала курячу гомілку у медово-соєвому соусі, трішки об-

смажила, а потім запекла. Окрім курятини, було ще листкове тісто. На нього я виклала картопляне пюре, протушковані шампінйони, трошки солодкого перцю, цибулі і моркви. До них виклала запечену гомілку і загорнула все у тісто, сформувавши з нього мішечок, і запекла. І приїхала з цією стравою на кастинг. Тихенько стала біля дверей, заповнила анкету. Мою страву усі куштували, журналісти брали у мене інтерв'ю. Я дуже хвилювалася, бо не маю кулінарної освіти, навіть офіціантом ніколи не працювала. А приїхала, аби перевірити, на що я здатна. Це було 14 березня. А вже 23 квітня мені зателефонували і привітали, що я ввійшла у сотню кращих.

— Як судді оцінили старання?

— У червні поїхала на телекастинг. Тоді готувала стейк із яловичини з соусом із чорної смородини. Перепробувала дуже багато соусів, поки зупинилася на цьому. Готувала і на вині, і сирні, і вершкові, але всім чогось бракувало. За два дні до від'їзду у Київ вирішила підкреслити смак м'яса ніжною солодкою ноткою. І коли судді куштували мою страву, ресторатор Ніколай Тищенко сказав мені «ні», кулінарний експерт телеканалу Тетяна Литвинова — «так», а всесвітньовідомий кухар з Колумбії Ектор Хіменес Браво підійшов до мене і каже: «Я дивлюся

на вас — і не бачу вас у кухні. У вас довга сукня, зачіска, манікюр — такі жінки на кухні не стоять». Я відповіла йому: «Хочу зламати цей стереотип, бо можна бути і красивою, і успішною, і вміти смачно готувати». А він вислухав і відповідає: «Ваше м'ясо смачне, але проблема в соусі. Ви його замало дали. Коли я його пробую, то насолоджуюся кожною ноткою його смаку». А потім несподівано дістає фартух і каже мені «так». У мене відразу вирости крила, я дуже пишалася собою. Мені аж сльози на очах з'явилися. Адже

у жодних шоу, не працювала кухарем. У мене була думка, що там усе куплено. Але мені вдалося пройти далі завдяки своїм умінням — такого я не очікувала. Після цього я повірила у себе як у кухаря.

— Що було готувати найважче?

— Балуті. Це зародки качачих яєць, по-нашому — запортки. Раніше, коли приїжджала у село, то бачила, що мій дідो ці запортки викидав. Мені дивно було, бо знала, що це непотріб, а на шоу — делікатес. Був конкурс, на якому я мала приготувати з цих балутів вишукану ресторанну страву.

— Я не могла повірити, що у передачу взяли звичайну людину, яка ніколи не засвітилася у жодних шоу, не працювала кухарем. У мене була думка, що там усе куплене...

одна справа — готувати для батьків і друзів, які хвалять із поваги до тебе, а зовсім інша, коли тебе оцінюють професіонали. Коли людина зі світовим ім'ям сказала мені «так», я була на сьомому небі від щастя. Знала, що більше 50 тисяч людей прийшло на кастинг цього шоу, а я була серед тих, хто потрапив до сотні кращих кухарів. Я не могла повірити, що мене взяли у передачу. Взяти звичайну людину, яка ніколи не світилася

Пам'ятаю, як я стояла і думала, що з ними робити. Запах від тих яєць був неприємним, а коли дістала каченя, то у нього уже сформований тулуб і голова, навіть пір'я було. Мені стало гидко, але коли знаєш, що ти — за крок від омріяної двадцятки кращих кухарів, усі свої страхи стараєшся перебороти. Я взяла себе в руки і сказала: «Я сильна, я зможу!».

Також було нелегко у конкурсі «Чорна кімната». Треба було при-

готувати італійську пасту, тефелі й овочеву підливу. Продукти потрібно вибирати навпомацки у темній кімнаті. Я там не намацала ані м'яса на фарш, ані яєць на тісто. А коли треба було готувати ці балуті, то я звідти взяла жовток для тіста і зародок каченя — замість м'яса. Я той зародок протерла через сито, бо він мав хрящики. Його було важко зліпити до купи, бо це не фарш. Те саме — з пастою. Я не мала повноцінного жовтка, а тільки той міні-жовток з балута. Але я впоралася.

— З яких екзотів готували?

— Там було багато такого: і хробаки, і таргани, і змій, і курячі гребінці, і коров'ячий шлунок... Ми після конкурсу так тих смажених тарганів їли... Тепер якщо десь на пікніку закінчиться закуска, я можу хробаків приготувати (сміється — прим. ред.). Спочатку це видається огидним, але коли смачно приготувати і дати людині з заплющеними очима скуштувати, вона не зрозуміє, що їсть хробака. Насамперед треба приготувати смачний маринад. Я хробаків маринувала у лимонному соку, додала сіль, перець, оливкову олію. Можна додати трішки часничку. Повірте, смажені у фритюрі хробаки — дуже смачні.

РОЗМОВЛЯЛА ІРИНА ЧУБАТА,  
098-586-50-62

## Потягнула іншу учасницю за волосся за брехню

ІРИНА ЧУБАТА, 098-586-50-62,  
IRYNA.CHUBATA@20MINUT.UA

На шоу «Мастер-шеф» тернополянки Ірині Драбик довелося переборювати себе і звикати до несподіванок та вимог програми.

— Спочатку було важко звикнути до ненормованого робочого дня, бо зйомки могли початися зранку і тривати до пізнього вечора, — каже вона. — Після того з нами ще записували інтерв'ю, де ми ділилися враженнями. Інколи спали лише по 3-4 години. Були навіть нічні зйомки. Важко було адаптуватися в тому плані, що ми всі — з різними характерами, хтось

дуже емоційний, а хтось спокійний. Я здружилася з Каріною з Харкова і Юлею з Артемівська. Часто жартувала, мовляв, бандерівка і сепаратюга разом. Та незважаючи на те, що йде війна, між нами ніколи не було суперечок — ні за політику, ні за кухню. За словами Ірини, стосунки між учасниками під час зйомки і після неї відрізнялися.

— Я зі всіма підтримувала хороші стосунки, — розповідає Ірина. — Але був випадок, коли я потягнула за волосся іншу учасницю, Юлю Шолудько, за те, що вона намагалася нашкодити команді і брехала, що то не вона. Людину,

яка так робила, ми називали кротом. А умова конкурсу така: якщо кроту вдалося зіпсувати страву, то вся команда одягає чорні фартухи, а кріт — білий. Якщо команда вчасно виявить крота — навпаки. Після цього я з нею не спілкувалася. Але коли потрапила з нею в команду, зрозуміла, що як від мене, так і від неї залежить, чи піднімемося на балкон. Мені було дуже важко тримати цю межу, коли поза зйомками ти з людиною не спілкуєшся, а перед камерою мусиш залагоджувати різні конфлікти, забувати про свої образи і працювати на команду. На шоу, пригадує співрозмовни-

ця, було багато кумедних ситуацій.

— Західну Україну на шоу представляла тільки я, — каже вона. — Решта учасників — зі Східної або Центральної. Вони не розуміли мій західняцький діалект, і в конкурсах це дуже кумедно виглядало. Так, коли я потрапила з Юлею з Артемівська в одну команду, ми варили зелений борщ за рецептом Ніколая Тищенка. Рецепт був записаний на платівку. Юля підійшла до мене і питає: «Що ти робиш? Давай допоможи». А я відповідаю: «Ріжу квасок». Вона подумала, що то квас і пішла послухати платівку. Не почула там слова «квас», знову

підходить до мене і перепитує те саме. А я знову відповідаю, що квасок ріжу. Тоді вона питає: «А что такое квасок?». «Та шавель по-вашому», — відповідаю я. І тут ми починаємо разом сміятися. Після цього Юля попросила: «Ира, говори по-русски». Наступного разу кажу їй: «Візьми баняк». Вона питає: «Что это?». Я вже сміюся: «Сотейник». Цей епізод ввійшов у програму.

Загалом я дуже пишаюся тим, що гідно представила Галичину на шоу. На один з ефірів навіть одягнула футболку з написом «Тернопіль». Це було у кінці серпня, напередодні Дня міста.

# ВІКТОР ЖИТИМЕ, ПОКИ ПАМ'ЯТАТИМУТЬ

**Віктор Гурняк:**  
«Відколи в світ прийшло моє маленьке сонечко — відтоді все моє натхнення я черпаю з погляду донечки, її усмішки і вигляду, коли вона солодко спить...»



АРХІВ РІНИ ТА ОЛЬГИ ГУРНЯК (4 ШТ.)

**Вікторові Гурняку було 27 років. Він загинув, рятуючи поранених бійців. Життя Віктора — приклад щирої любові до своєї Батьківщини та родини. Він захищав усіх нас**



## Світла пам'ять ■

Світлий, добрий, щирий, чесний, справжній, відданий, справжній патріот — таким згадують Віктора Гурняка його друзі і побратими. Він був найкращим і в пам'яті усіх таким і залишиться



«Відчуття, що ти мене тримаєш, досі залишилося зі мною», — написала дружина Ірина у Facebook

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,  
DIANA.OLYNYK@20MINUT.UA

Віктора немає серед нас уже майже рік, а йому у Facebook пишуть — присвячують побачені світанки та підкорені вершини гір: «Якщо вірити, що ми там, де наші думки чи думки про нас, то вважай, що ти теж бачив цей схід сонця з-за Говерли. Дивилася за двоє». Пишуть ті, хто перегортає сторінку календаря зі світлинами Героїв, а жовтень — сторінка Віктора. «Прокинувшись о 3 год. ночі, я була такою щасливою, мені хотілось знову заснути і бачити цей сон. Він був дуже коротким, але дуже чітким і мені важливим. Я бачила тебе, тебе такого щасливого та світлого. Навіяло спогади про наш перший танець, сьогодні ми танцювали вдруге так ніжно, так любляче та з посмішками на обличчї. Відчуття, що ти мене тримаєш, і досі залишилось зі мною», — пише його дружина Ірина Гурняк. Йому пишуть, що пам'ятають...

Хтось ближче, а хтось на відстані — Віктора знали тисячі людей. Для кожного він був по-своєму «СВІЙ» і кожен вважає, що втратив когось дуже близького. Нашій редакції теж пощастило. Нашій редакції теж пощастило. Нашій редакції теж пощастило. Нашій редакції теж пощастило. Нашій редакції теж пощастило.

## Не існувало неможливого

— Про Вітька можна дуже багато говорити. Він був авантюристом у хорошому сенсі цього слова, — розповідає близький друг Віктора Назар Зелінка. — У 2002 році

склав пластову присягу на вірність Україні. Там є слова, що пластуна просять допомагати іншим. Віктор завжди ставив чуже вище, ніж своє, завжди намагався всім допомогти. Так і загинув, допомагаючи іншим. Він перевіз тисячі касок, бронжилетів, доправив десятки автомобілів. Для нього не існувало нічого неможливого. Рідних і друзів заспокоював: «Я бачу, що моє місце зараз там, усе буде добре, не переживайте». Віктор був найкращим другом. Ми зналися з дитинства, вчилися в одному коледжі, одного року одружилися, навіть наші доні народилися з різницею у три місяці. Він дуже любив своїх дівчат: донечку Юстину, дружину Іру та сестру Олю. Любив і поважав батьків, завжди боявся їх підвести. Був життєрадісним, підбадьорював, незважаючи на життєві труднощі. Віктор був феноменально людиною. Завжди викладався на всі сто, був відданий справі — відданий Україні.

## Встигав воювати і фотографувати

— Віктор добре знав нашу групу і волонтерів у нас влітку, привозив усе, що було потрібно, — розповідає побратим з «Айдару» Михайло Білянський. — А в кінці літа він уже служив у нашому підрозділі. Він завжди відгукувався на прохання про допомогу, про що його не попросили б. Часто виїжджав на «велику землю», але через те, що багато чим займався — і журналістикою, і волонтерством, і машини приганяв в АТО, і зі службою поєднував — напевне, не завжди встигав закінчувати те, за що брався. У ті дні, коли він приїжджав, ми їздили на полігон,

покращували свої навички. Пам'ятаю, що він дуже хотів поїхати додому хоч на день, бо в дружину Іри був день народження. Він дуже хотів встигнути до Львова, але нас відправили на 31-й блокпост, і він поїхав разом із нами. Віктор сильно переживав, що не зміг поїхати. А через чотири дні він загинув.

Тоді в бою він був неймовірно спокійним і зрівноваженим. Він встигав усе. Йому командир дав завдання «прочистити зеленку» (перевірити на наявність ворогів куші і зелені насадження — прим. ред.). Він дуже добре стріляв, а коли закінчив роботу, пішов фотографувати. Йому важливо було показувати світу, що відбувається на війні. Він намагався зробити якомога більше фотографій. Далі знову взявся за зброю. А потім нас накрило мінометними обстрілами. Було багато поранених, але він усіх вцілів після першого обстрілу. Проте був поранений один десантник. Віктор почав надавати йому першу допомогу, вантажити його в автомобіль. Раптом знову почався мінометний обстріл, і в цей момент заглохла машина, на якій Віктор мав вивезти десантника. Командир по радіо казав йому, щоб кинув цю машину, лягав на землю, але він не послухав. Відповідав, що десантника треба вивезти. А тоді загинув. Це був його перший бій. Я був здивований, що в першому бою він був таким спокійним.

Віктор був добрим, завжди веселим, усміхався, яким би втомленим того дня не був.

## Навіть втомлений — посміхався

— Віктор — найсвітліший хлопець зі всіх, з ким мені доводи-



Віктор мріяв підкорити Монблан, розповідає його сестра Ольга Гурняк (справа)

лося товаришувати чи спілкуватися, — розповідає його товариш Андрій Шкула. — Посміхався, навіть коли «гризли» якісь проблеми і тим позитивом заражав... Восстанне я бачив Віктора наприкінці серпня 2014 року. Тоді з Іваном Сороколітом ми їздили в Щастя, аби завести корисних речей, бо ж в «Айдарі» служили наші друзі. У тій поїзді нас супроводжував Віктор, він нас забезпечив бронжилетами, касками, провів безпечними дорогами...

Я знав, що він забіганий, замучений і живе на межі, бо з початку АТО поставив собі за мету організувати допомогу хлопцям. Він дійсно не відпочивав і не бував з родиною, натомість організував збір вантажів і від-

возив на передову. Але попри втому, був сповнений оптимізму і посміхався. На блок-постах Віктора зустрічали, як хорошого друга, те саме — на місцях дислокації. В жовтні я дізнався, що Віктор пішов добровольцем. Згодом почув про смертельне поранення. Мені досі не вкладається в голову, ні з точки зору релігії, ні карми, ні якогось космічного балансу, як кращий з-поміж нас уже не з нами. Він ніколи не керувався агресією чи злістю, ним керувала любов... Я впевнений, що якусь частину себе Віктор залишив братику, сестрі, донечці, дружині і батькам. Герої, на жаль, вмирають... але їхні справи і пам'ять про них мають жити!

## ДОВІДКА

Ст. пл. скоб. Віктор Гурняк народився в 1987 році. Родом із села Городища Гусятинського району на Тернопільщині. Навчався в 27-й загальноосвітній школі в Тернополі, згодом - у Технічному коледжі Техуніверситету. Працював у щоденній газеті «20 хвилин» і був редактором пластового часопису «Цвіт України». Брав участь у проектах Інституту політичної освіти та Міжнародного республіканського інституту. Очолював у Тернополі Моло-

діжну громадську організацію «Фундація регіональних ініціатив» і був прес-секретарем партії «ПОРА» у Тернопільській області. Працював фотокореспондентом інформаційного агентства УНІАН, фотографував для міжнародної інформаційної агенції REUTERS. Спільно з друзями заснував фотоагентство LUFA. У 2014 році приєднався до команди інтернет-проекту INSIDER. Разом з дружиною Іриною виховував доньку.

## ОСІННІ МАНДРИ: ПІДГОРА-ТЕРЕБОВЛЯ-СТРУСІВ

## Подорожі ■

Мальовничі руїни, багряно-жовті осінні краєвиди і майже гори уздовж широкої долини Серету, підземелля старовинного монастиря, замок і палац. Усе це можна побачити протягом одноденної мандрівки Тереховлянщиною

ВОЛОДИМИР МОРОЗ, 0-67-307-55-58,  
VOLODYMYR.MOROZ@20MINUT.UA

Руїни одного зі найстаріших подільських монастирів — Підгоряньського біля Тереховлі — потрапляли на поштові листівки ще на початку ХХ ст. У ХVІІІ ст. цю обитель називали “дуже старою”, а про її зародження знали мало.

Тепер залишки василіянського монастиря Преображення Господнього на околиці сіл Зеленче та Семенів — одна з популярних туристичних місцин, куди полюбують їхати шукачі забутої історії. Як-не-як, а місцевий храм УГКЦ відремонтований та слугує релігійній громаді, подвір'я прибрано, а його оточує 400-літній мур із вежами. Поряд багряніє ліс, а там, де його немає, — зі сторони Серету, земля раптово западається у бік річки й перед поглядом постає краєвид на десятки кілометрів полів, перелісків та розсіпаних поміж ними сіл і присілків. Це старовинна Підгора — одне з місць, де починалася князя Тереховля.

Монастир цей, як стверджують перекази, заснували ще у ХІІ ст. князі Василько та Володар Ростиславичі. Протягом віків міцні мурі Підгори слугували також фортецею і захищали місцевих від татарських нападів. Під час війни з турками у 1673-му в обителі знову замкнулися захисники. Ворог от-от міг узяти укріплення штурмом, але вистояти таки вдалося. Люди засвідчували, що вони щиро молилися до ікони Матері Божої у монастирі і сталося диво — ядра з гармат нападників не завдали шкоди стінам обителі, а відбивалися і



ВОЛОДИМИР МОРОЗ (2 ШТ.)

Руїни Підгоряньського монастиря розташовані на півдні від Тереховлі, біля села Зеленче. Місцева церква — діюча

вдаряли по турках.

“В момент вибуху за свідчення очевидців на мурах вони бачили в сліпучо-білій одежі Пречисту Діву Марію...” — читаємо на сайті собору Святого Юра у Львові.

Ікону, до якої молилися, вважали чудотворною. Згодом реліквію перенесли до церкви святого Миколая у Тереховлі — храм цей відчинений для усіх. А в 1674-му ікону перенесли до собору св. Юра у Львові. У 2001-му Тереховлянську Богородицю особисто коронував папа Іван-Павло ІІ. І вже мало хто знає, що починалося все із Підгоряньського монастиря. У колишньому монастирському храмі є копія цієї святині.

Загалом, походивши старими мурами, зазирнувши до веж і крізь оздоблені ренесансним різьбленням вікна у залишки келій, можна навіть спробувати уявити, яким же було тутешнє життя до 1 січня 1789 року, коли обитель ліквідувала австрійська влада. А далі — гайда до лісу. Уже після оглядин Підгори варто обов'язково присвятити час Тереховлі. Починаємо із замку, який в останні роки прибрали і доглядають співробітники Національного заповідника “Замки Тернопілля”.

— Ми обрізали дерева, і тепер краєвид з мальовничих руїн замку набагато кращий, — говорить екскурсовод Національного заповідника Тетяна Думська. — Закрили

і перелази, якими різні компанії залізли до замку, працівники косять траву, прибирають територію.

І справді, на території замку значно чистіше, ніж було колись. Місто з мурів видно як на долоні: ратуша, колишній кармелітський костел, уже згадана церква Святого Миколая... Усе це потрібно побачити, а екскурсію — уважно послухати. У замку проводять археологічні дослідження, під час яких виявили залишки мурів ХІV ст. і залишки захисників старої фортеці. Як припускають, це можуть бути тіла загиблих під час штурму Тереховлі ординцями Батія.

Крім екскурсій, на території пам'ятки проводять виставки, акції, зустрічі. У планах — створення



Струсівський палац руйнується, і згодом ця пам'ятка може зовсім зникнути

музею в одній із веж. У кіоску сувенірів при замку можна купити “Паспорт туриста”.

— Це український задум, автори якого кажуть: “Ви не зможете

везти з собою холодильник із магнітками” і тому пропонують паспорт, в який можна вклеїти марки із зображеннями відвіданих пам'яток, — каже Тетяна Думська.

## Струсів: підземна церква

Оглядини історичних місць Тереховлі можуть забрати декілька годин. Та навіть якщо втомилася — перепочиньте і відвідайте на зворотньому шляху ще одне надзвичайно цікаве місце, яке часто оминають “автобусні” туристи. Це Струсів із палацом Лянцкоронських та Голуховських кінця ХVІІІ ст. і монастирем Святого Миколая.

Палац стоїть за греко-католицькою церквою посеред роз-

кішного колись парку. До нього веде така ж розкішна алея старих каштанів. Пам'ятка перебуває на території будинку-інтернату і, на жаль, руйнується.

Через дорогу від церкви - найвища пам'ятка Струсова - неоготичний костел 1903 року. Повз нього їдемо до монастиря Святого Миколая, який здала біліє на схилі під лісом. Монастир відроджують із 1993 року, коли його повернули отцям-василіянам. Бу-

дучи тут, обов'язково варто зайти у церкву, а в ній — до печерного храму. З нього, як твердять легенди, і почалася обитель. А ще у підземеллях надзвичайно добре чути голоси людей, які говорять на вулиці... На протилежному від монастиря схилі зеленіє сосновий ліс, червоні ягодами шипшина і рясно зародив терен. Ці місця ніби створені для релаксу. І понад 120 км, які вам доведеться накрутити за день, — не перешкода.

РЕКЛАМА

**Stimex**  
engineering group  
Тов Стімекс Інжинерінг Груп

**ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ:**  
ПАРОКОНДЕНСАТНИХ СИСТЕМ, ПРОМИСЛОВОЇ ФІЛЬТРАЦІЇ  
ІННОВАЦІЙНУ ШЛАНГОВУ АРМАТУРУ

підбір обладнання, енергоаудит, шефмонтаж, ціни від виробника

+38 0536 700 857, (067) 914 01 99      stimexeng.com

Музичний салон «Шлягер» представляє продукцію найбільших торгових марок світу

**МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ТА КОМПЛЕКТУЮЧІ**

ПРОКАТ СЦЕНИ, сценічних конструкцій та подіумів, звукової, СВІТЛОВОЇ техніки.

Ремонт музичних інструментів, звукопідсилюючої апаратури.

м.Тернопіль, вул.Стецька, 20А, (067)340-08-96

# ЯК ВІДБИТИ АТАКУ ВІРУСІВ

**Трави** ■ Горобина, бузина, шипшина, алое та лимон, а особливо часник і цибуля зміцнять організм і допоможуть дорослим та дітям протистояти вірусам

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,  
DIANA.OLJNYK@20MINUT.UA

Чаї та соки, перетерті ягоди та листя, а також настоянки можна приготувати з рослин, аби зміцнити організм, збагатитися вітамінами й мікроелементами і таким чином протидіяти підступним вірусам. Але головне у фітотерапії — дотримуватися дози, каже фітотерапевт Зоряна Володимир.

— Ліки від отрути відрізняються саме дозуванням, — розповідає фахівець. — Тому рослину треба використовувати певний час і у визначеній кількості. Три тижні приймає певні трави, а потім на тиждень-два робите перерву або змінюєте рослину. Навіть звичайна м'ята, якщо її пити тривало, дасть небажаний ефект, адже вона розслаблює, а постійне розслаблення для організму не є корисним.

Лікар радить заготувати на зиму шипшину, глід, горобину, адже вони мають багато вітамінів.

— Дуже рекомендую заготувати ягоди бузини чорної, — каже спів-

розмовниці. — Вона має багато йоду, а оскільки у нас ендемічна зона, то він потрібен кожному. Цей мікроелемент впливає на концентрацію уваги. Щоб діти менше втомлювалися, добре вчилися, їм потрібно більше йоду. Та зауважте, що свіжі ягоди бузини споживати не можна. Її треба засипати цукром, як чорницю, або висушити. Постояти з цукром ягоди мають місяць. Столову ложку соку додайте у склянку тепленького чаю і пийте щодня, дітям — чайну ложку.

Ягоди шипшини, глоду, горобини треба висушити і додавати у компот або чай.

— Для зміцнення імунітету є хороший рецепт із «Холосасом», який виготовляють на основі екстракту шипшини, — розповідає фітотерапевт. — По 100 мл холосасу, меду і коньяку, а також сік двох лимонів змішати і приймати по столовій ложці тричі на день.

— Щоб алое використовувати як ліки, треба його підготувати, — пояснює фітотерапевт. — Для збільшення біологічної активності

ДІАНА ОЛІЙНИК



Свіжовичавлені соки, квітковий пилок, шипшина і часник допоможуть зміцнити організм, каже фітотерапевт Зоряна Володимир

рослину тиждень не потрібно підливати, потім зрізати і тиждень притримати у пакеті в холодильнику. Далі зрізати листки, промити їх, витерти вологу, перемолоти м'ясорубкою і витиснути сік. Для дітей раджу змішувати одну частину соку алое з двома частинами меду і червоного вина. Якщо є брак заліза в організмі, то мед краще брати гречаний.

Зараз треба використовувати більше часнику — їсти, приймати настій, навіть робити інгаляції.

— Часник не дає можливості вірусам проникати у слизову, — каже фітотерапевт. — Корисно

приймати настій. У банку налити 0,5 л холодної перевареної води, нарізати туди 7-8 зубчиків часнику і півлімона. Настоявати чотири дні у темному місці, але під полотном, щоб був доступ повітря. А на п'ятий день закрити кришкою і тримати у холодильнику. Приймати по 1 ст. л. вранці за 20 хвилин до їжі.

Під час епідемії вірусних захворювань часник і цибулю слід порізати і порозкладати по кімнаті — це буде хорошим захистом. Можна у кімнаті поставити гілочку ялини, вона також має потужні фітонцидні властивості. Або ви-

користовувати ефірні олії.

— А якщо починається нежить, треба порізати часник, покласти у банку і на годину закрити кришкою, а через годину відкрити і подихати ним, — розповідає лікар. — Своїй дитині я завжди так роблю, і до наступного дня нежить минає.

Слизову носа потрібно очищати і не давати вірусам проникати в організм. Для цього — промити ніс розчином морської солі.

— В аптеках є готовий розчин, а можна його зробити самому, — радить лікар. — Солоня вода не дає вірусам розмножуватися. Це варто робити, коли діти повертаються зі школи, садочка, секцій, гуртків.

Якщо не страждаєте на алергію, для поповнення запасів вітамінів щоранку вживайте пилок.

— Будете мати достатній запас вітамінів та мікроелементів лише завдяки пилку, — каже Зоряна Володимир. — Чайну ложку пилку вранці потрібно добре розжувати і запити водою. Бо там є спеціальні ензими, які, з'єднуючись зі слиною, покращують засвоєння тих мікроелементів, які є в пилку.

Якщо діти мають алергію на мед, то збагачувати їх вітамінами можна за рахунок свіжовичавлених соків із моркви, яблук. Малій дитині варто розбавляти сік водою, старшим дітям можна давати нерозведений. Також давати більше салатів, тоді зміцниться імунітет.

РЕКЛАМА

Ти обираєш,  
**RIA** плюс  
нагороджує!

НАРОДНИЙ БРЕНД 2015

Голосуй на сайті  
**www.brand.20.ua**  
та виграй один з трьох планшетів

\* Під розіграшем маємо на увазі отримання шансу на купівлю призу за ціною 1 грн.  
Зовнішній вигляд подарунків може відрізнятися від їх відображення в рекламно-інформаційних матеріалах.

Генеральний партнер: **ДОБРОБУД** БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ м.Тернопіль, вул. Тролейбусна, 11Д

Ексклюзивний партнер: **СТОМАТОЛОГІЯ ОЛЕКСЮКА**

Детальніше за тел. 43-00-50

# ТЕРНОПОЛЯНИ — З ТЕПЛОМ, ТА НЕ ВСІ

## Опалення ■ 3

труднощами зіткнулися комунальники при запуску опалення. Наразі, за їхніми словами, усі несправності усунули. Тернополяни, які не отримали тепла вчасно, 9 жовтня, можуть вимагати відрахування суми за ті дні, коли мерзли

ВІТАЛІЙ АНТОНЮК



Під час чату комунальники пообіцяли вирішити всі питання, які турбують тернополян із початком опалювального сезону у місті

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 0-97-445-82-67,  
NATALIYA.BURLAKU@20MINUT.UA

Опалювальний сезон у Тернополі стартував ще в п'ятницю, 9 жовтня. Тоді запрацювали всі котельні.

Комунальникам відвели три доби, аби вийти на нормативну температуру — від дев'ятнадцяти до двадцяти одного градуса у приміщеннях, повідомив під час однієї з прес-конференцій заступник міського голови Владислав Стемковський. Упродовж опалювального сезону працюють усі ремонтні служби, тож у разі потреби тернополяни можуть телефонувати на 15-80 чи в обслуговуючі підприємства.

Про проблеми, із якими зіткнулися комунальники при запуску опалення, поговорили під

час проведення чату у понеділок, 12 жовтня. Чи всі дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади отримали тепло? Чи є опалення у лікарнях та пологових будинках? Чи теплі батареї в усіх оселях тернополян? Чи вистачить нам газу на весь опалювальний сезон? Відповіді на ці та інші запитання експерти давали під час обговорення.

— Усі котельні підприємства запущені в роботу, — розповідає начальник виробничо-технічного відділу комунальних підприємств КП «Тернопільськтеплокомуненерго» Віталій Грубенюк. — До запуску вони пройшли перевірку, є акти про готовність до опалювального періоду, які підписувала Інспекція з енергетичного нагляду. Підприємство, незважаючи на важкий фінансовий стан, стовідсотково підготувалося до цього. Наразі збоїв у роботі котельні немає. Відповідальність за обслуговування внутрішньобудинкових теплових мереж лежить на плечах балансоутримувачів будинків.

Заступник начальника відділу управління житлового-комунального господарства, благоустрою та екології міської ради В'ячеслав Мокляк додав, що ситуація з опаленням контролювана і стабільна, порівняно з попередніми роками.

— У п'ятницю ми розпочали опалювальний сезон, у вихідні забезпечили цілодобове чергування аварійних і диспетчерських служб, працювало й управління ЖКГ, — пояснює він. — Наразі у нас залишається близько 60-70 звернень тернополян, які

перебувають у робочому режимі. Це зазвичай разові питання, приміром, не опалюються одна чи дві кімнати через «завоздушення» батареї тощо. Ми намагаємося якомога швидше вирішити всі проблеми мешканців. Протягом одного-двох днів, сподіваюсь, виведемо всю систему тепло- та водопостачання на нормальний рівень.

Кваліфікованих працівників у житлово-експлуатаційних підприємствах для усунення неполадок, за словами пана Мокляка, є достатньо. Усі аварійні ситуації ліквідували оперативно.

— У п'ятницю ми мали 31 будинок без тепла, у суботу — 16, у неділю — нуль, — наголошує чиновник. — Залишилися окремі квартири.

### ГОСТЯМИ ПРОГРАМИ БУЛИ:

- Інженер з обліку газу ТОВ «Тернопільоблгаз» Марія Бадзай.
- Заступник начальника відділу управління житлового-комунального господарства, благоустрою та екології міської ради В'ячеслав Мокляк.
- Заступник директора з еко-

номіки КП «Тернопільськтеплокомуненерго» Володимир Онишків.

■ Начальник виробничо-технічного відділу комунальних підприємств КП «Тернопільськтеплокомуненерго» Віталій Грубенюк.

### НАЙЦІКАВІШІ ВІДГУКИ З САЙТУ [HTTP://TE.20MINUT.UA/10464748](http://te.20minut.ua/10464748)

#### Анонім

У нас досі не було обстеження газовиків у квартирі. Як вони збираються пускати тепло?

#### Марія Бадзай

Обстеження газових приладів, димових і вентиляційних каналів у будинках проводить ПАТ «Тернопільськгаз», згідно із розробленим графіком. Можливо, людини просто не було вдома або черга до неї ще не дійшла. Газові прилади відповідні служби можуть обстежувати як до початку опалювального періоду, так і впродовж нього.

#### Анонім

Обіцяли, що працівники жеків будуть ходити по хатах і перевіряти стан труб. Коли вони будуть ходити? Коли я на роботі? Чи о 8-й вечора, коли в моєму під'їзді половина поверхів не освітлюється і я не знаю, кого то принесло? Чи не можна графіки того обходу зробити?

#### В'ячеслав Мокляк

На виконкомі затвердили графік весняного та осіннього обстеження житлового фонду. Разові звернення, які виникають під час запуску теплоносія, вирішуємо оперативно. Щоб усунути «завоздушення», приміром, можна як у підвально-

му приміщенні, так і на горищі випустити повітря. Присутність господаря квартири при цьому не обов'язкова. Якщо це планові обходи, то інформацію вивішують на стендах біля входу у багатоквартирні житлові будинки.

#### 911

Минуло п'ять днів, відколи включили опалення, але через сусіда я сидів у холодній квартирі і не користувався благами. Питання: хто має платити за опалення протягом тих п'яти днів — мій сусід, я чи, може, ніхто?

#### Володимир Онишків

Такі факти повинні бути задокументовані. Людині треба звернутись у житлово-експлуатаційне підприємство, щоб його працівники склали відповідний акт. Тоді за ті дні, коли опалення не було, плату не нараховуватимуть.

#### Анонім

Якою цього року буде температура у квартирах? Менше якої позначки на термометрі можна скаржитися? Яку температуру повинні мати батареї? Які тепер норми?

#### Володимир Онишків

Температура у квартирі по-

винна бути не нижчою ніж +18. Якщо вона нижча, має бути складений відповідний акт після зазаяви мешканця будинку. Тернополянин мусить звернутись у наше підприємство, після цього спільно з балансоутримувачем проводимо відповідне обстеження. Якщо технічну причину усунути неможливо, тоді людині здійснять перерахунок коштів за неякісно надані послуги. Температура батарей не може бути нормованою, вона залежить від температури зовнішнього повітря.

#### Анонім

То скільки тепер коштує газ і на скільки ще збирається підвищити тарифи?

#### Марія Бадзай

З 1 жовтня поточного року, ті, хто має індивідуальне опалення, платять по 3,60 за 1 куб. м у межах 200 куб. м, а потім — по 7,178 — за кожен наступний кубометр газу. Про підвищення тарифів наразі нічого невідомо, це питання регулює Нацкомісія з питань енергетики.

#### Анонім

Уряд говорив про встановлення теплових лічильників у під'їздах житлових будинків. Чи є наразі така практика в нашому місті?

За чий рахунок? І де вони вже встановлені? Яка користь від них?

#### Віталій Грубенюк

Підписаний відповідний меморандум, і тепер через комісію з питань регулювання енергетики, де є зобов'язання до всіх теплопостачальних організацій, можна забезпечити житлові будинки приладами обліку. Ці заходи спонукають включати інвестиційну програму підприємства. Ми маємо таку програму лише на 5 млн грн. Цього вистачить орієнтовно на 20 лічильників. Але наше підприємство підписало угоду з Європейським банком реконструкції і розвитку про надання кредиту, тож банк надасть підприємству транш у розмірі п'ять мільйонів євро. За ці кошти ми плануємо обладнати індивідуально-тепловими пунктами будинки на масиві «Сонячному». Будуть встановлені засоби обліку. Загалом же індивідуальні теплові пункти дадуть змогу «готувати» і тепло, і гарячу воду всередині будинку. Наразі всі дитячі садочки обладнані такими індивідуальними тепловими пунктами.

#### В'ячеслав Мокляк

Нині можна зусиллями влади та населення покращити енергозбереження будинків. Приміром,

для одного з будинків міська влада виділила 70% суми на встановлення індивідуального теплового пункту, решту дали представники об'єднання співвласників.

#### Жук

Чи зросте найближчим часом вартість гарячої води?

#### Володимир Онишків

Існують два тарифи на гарячу воду. Перший — при наявності рукоосушарок — 37,4 грн за 1 куб. м. Якщо рукоосушарка приєднана до центральної системи тепловідведення, — то 34,28 грн. Говорити про підвищення не можемо. Це вирішує Нацкомісія. Якщо буде підвищення вартості природного газу, то і гаряча вода може подорожчати.

#### Тернополянка

Опалення під'їздів. Куди включена ця сума, у який тариф? І чи можуть мешканці будинків відмовитись від цього? Навіщо нам гріти під'їзди?

#### В'ячеслав Мокляк

Будинок — це комплексний організм. Якщо не буде опалення у під'їзді, почнеться руйнування конструкції. Тому сьогодні це необхідно.



# Андрій Садовий «Такого бруду ще не бачив...»

ЛЕСЯ МАРТИНЧУК, ЖУРНАЛІСТ

Цієї неділі до Тернополя завітав Андрій Садовий — мер Львова та очільник Об'єднання «Самопоміч». За недільний день пан Садовий встиг і з тернополянами поспілкуватись, і газетку з чорним піаром про свою політичну силу та себе почитати, і з недоброзичливістю влади зустрітись, і на всіх можливих прямих ефірах побувати. Словом, день минув плідно.

Приїхав пан Садовий до Тернополя передусім для підтримки тернопільської команди «Самопоміч», яка, за його словами, є однією із найпотужніших у країні. Однак у період передвиборчої агітації молода команда тернопільських громадських діячів та політиків зіткнулась із цілеспрямованою інформаційною атакою. Простіше кажучи — з активним свідомим обливанням команди брудом на всіх рівнях. Задіяні усі можливі засоби — і табло у громадському транспорті, і величезні наклади брудних «жовтих» газет із наклепами, які роздають просто на вулицях, і статті з вигаданими фактами про начебто темне минуле членів «Самопоміч» у пресі та на сайтах-зливних бачках. Від імені організації навіть друкували фальшиву газету, робили фальшиву розсилку для журналістів і ведуть фальшиву сторінку начебто від Тараса Пастуха. Словом, атакують на всіх фронтах. І методи ці — не з розряду чесної конкуренції, а ті, які порушують і закони совісті загалом, і законодавство країни зокрема.

Хто замовник — сказати годі. Але небажання міської влади контактувати подивувало гостя.

— Звісно, я знайомий із Сергієм Надалом. Ми часто перетинаємось у рамках роботи в Асоціації міст. Зрештою, ми керуємо сусідніми містами, і нам варто співпрацювати. Тому, коли я під'їжджав до Тернополя, зателефонував до колеги. Він не відповів, не передзвонив. Не відповів і згодом, — знизує плечима Андрій Садовий.

З самого ранку пан Садовий отримав нагоду насолодитись спецвипуском «Нової Тернопільської», присвяченої виключно його політичному об'єднанню. Зазираючи в неї, констатує: такої брудної виборчої кампанії і так конкретно спрямованої проти однієї політичної сили ще не бачив. Зауважує, що на чотирьох шпальтах спецвипуску лише одна правдива стаття — ієромонаха Юстина Бойка, де викладена особиста позиція останнього. Позиція пана Садового — це позиція європейського політика. Він дивується з брудної гри і закликає конкурентів до совісті та чесних дій. Сам же наголошує: його команда — підібрані порядні люди, фахівці у своїй галузі, які прагнуть творити нову політику і нову країну. Варіанту відповісти на удар ударом пан Садовий не розглядає, коментуючи, що чесність — головне у його політичній програмі.

— У мене часто запитують, чому ми не представили кандидатів по всіх округах у Тернополі і чому не маємо представників на посаді мера в усіх містах країни, —



каже Андрій Садовий. — Справа не у браку охочих — ні, до нас черги стоять. Просто є чіткий відбір — ми обираємо справді гідних людей, за яких не буде соромно.

Андрій Грицишин, очільник «Самопоміч» у Тернополі, підтверджує слова пана Садового. Кажє, що ретельно відбирали людей і до політичної партії, і до громадської організації.

— Ми запросили до команди журналіста Андрія Шкулу. Він якось прийшов після зборів і каже мені: «Мені імпонує і ваша команда, і методи роботи, тому я з радістю долучусь до команди. Але попереджаю: будете грати нечесно — я стану першим, хто виступить проти вас і напише про це у пресі,» — каже Андрій Грицишин. — Тож маємо внутрішні гарантії, які дозволяють нам почуватися політиками нового штибу.

Команда тернопільської «Са-

мопоміч», навіть не обіймаючи владних посад, уже дуже багато зробила для міста. Годі й перераховувати їхні акції, багато з яких навіть не проводять під брендом організації, а лише, аби допомогти людям. З останніх акцій — кампанія «Подивись ліворуч» для безпеки пішоходів, встановлення розстріляного авто на майдані Волі для нагадування про необхідність допомагати воякам АТО.

Зараз тернопільська команда активно переймає усі позитивні досягнення Львова. Відвідують семінари, вивчають успішний управлінський досвід столиці Галичини. У Тернополі буде інша специфіка, розуміють вони, але загальні принципи — ті ж.

— Ми готові передати свій досвід тернопільській команді, якщо вона прийде до влади. Ми маємо чого навчити, адже вже багато чого зробили для львів'ян і має-

мо не менше гарних планів, — каже Андрій Садовий. — Тарас Пастух — управлінець зовсім іншого типу, ніж Сергій Надал. А команда «Самопоміч» є ледве що не протилежністю владної команди. Тому я впевнений, що у випадку перемоги «Самопоміч» на місцевих виборах у Тернополі можна буде сміливо говорити про управління на якісно новому рівні.

Серед ідей, які варто запозичити нашому місту у Львова, пан Садовий називає систему електронного урядування, досвід співпраці з європейськими грантовими інституціями, формування потужного кластеру ІТ тощо. Однак головним пріоритетом вважає забезпечення відкритості і прозорості влади.

— Коли громадянин відчуває, що його думка цікава і потрібна, коли він знає напевно, що може впливати на рішення, тоді це справжня демократія, — каже мер Львова. — Львів'яни долучені до управління містом. А ви можете впливати на рішення міської ради? А ваша думка комусь цікава? А ви можете впливати на владні рішення? Так отож. Тому і треба міняти політику і політиків у вашій міській раді.

Що обере тернопільський виборець — діючи владу з її підходами до агітації, забудови міста та ставлення до тернополяч чи інших політиків, які діють за принципами справедливості і прозорості та готові розбудовувати, а не збагачуватись? Хтозна. Це покаже 25 жовтня. Головне — не помилитись у своєму виборі. Обирайте свідомо!

РЕКЛАМА

**ДИВАН**  
Диванович

Диван "Марсель"  
ширина 2,05; глибина 0,95  
висота 0,80  
глибина сидіння 0,75  
загальна довжина  
в розкладеному вигляді 1,45

вул. Стуса, 1, ТЦ «Фуршет», 3 ПОВЕРХ,  
магазин «Диван Диванович»,  
тел.: (096) 274-14-40

**АКЦІЯ** від **4300<sup>00</sup>** грн

акція з 30.09 по 20.10.15р.

Все для дому

**Гарячі ціни тижня**  
(з 14.10-20.10.2015р)

**ВІКНАР'OFF**  
МАЙСТЕР ВІКОННОЇ СПРАВИ  
ФІРМОВИЙ САЛОН

Відтепер пропонує регулювання та обслуговування металопластикових конструкцій.  
К.Острозького 70,  
тел.: (0352) 42-00-52, (097)909-49-46, (097)909-49-43  
15 квітня, 6 (р-н "Оріон") тел. (0352) 51-19-25

Classik line 400 **1663<sup>00</sup>** грн

**Deko**  
МЕБЛІ

Диван «Монако»  
Розмір: 1950x1050x820  
Спальне місце 1500x1950  
Виробник: Україна

Ринок «Триумф», вул. Шептицького, 21а  
тел.: (098) 320-30-14; (0352) 550-580

від **4640<sup>00</sup>** грн

**Каміни**  
Топки  
Мармур,  
камінь

www.kamin-top.com.ua  
ПП «Вершина камфарту»  
(0352) 42-05-42,  
(096) 22-77-337, (050)227-19-68

від **3000<sup>00</sup>** грн

**Вхідні та міжкімнатні двері**

Кожному покупцеві подарунок!

**РАДОНТ**  
м. Тернопіль,  
Лозовецька, 34А,  
тел. (0352) 42-65-56,  
(067) 672-36-36

від **1950<sup>00</sup>** грн

**Двері міжкімнатні**  
Зрошаний масив сосни,  
натуральний дубовий шпон  
Готовий виріб до 3 тижнів  
Модель має 3 види дизайну  
в асортименті  
**ПОНАД 100**  
**ДВЕРІ** вілоручі моделей

м. Тернопіль  
вул. 15 квітня, 5а  
(«Сільпо», 2 поверх)  
(0352) 511-011  
(067) 67 41 800  
(050) 60 26 100

Формуємо дилерську мережу

від **1800<sup>00</sup>** грн

**ВХІДНІ ДВЕРІ**  
від стандартних до елітних

**KOMANDOR**  
www.komandor.lv.ua  
пр-т. С. Баньки, 11 Б.  
(зуп. Стадіон)  
тел. (067) 340 58 94,  
(0352) 42 10 07

від **3900<sup>00</sup>** грн



# МОЛЯТЬСЯ ЗА МИР І НЕ БЕРУТЬ ДО РУК ЗБРОЇ

**Віра** ■ Меноніти на Тернопільщині – нове явище, але їхня громада, як кажуть, живе повноцінним життям і втілює важливі проекти. Серед іншого – і табори для дітей та молодих сімей, і допомога потребуючим

Менонітська братська община – спадкоємець духовності нідерландського протестантського проповідника XVI століття Менно Сімонса – живе і молиться на Тернопільщині, у Теревовлі й деяких довколишніх селах.

Менонітів Тернопілля ви не знайдете в Інтернеті, не друкують вони поки що і власних газет. Ця община молода – заснована у 2004 році. Тоді у менонітській громаді згуртувалися люди, які знайшли у ній шлях до Бога, розповідає служитель і голова менонітського братства Василь Волошин. Із ним говоримо про життя, проекти та сподівання місцевих менонітів. За словами служителя, у їхньої конфесії на Тернопільщині немає жодних проблем.

— Ми стараємося з усіма жити у мирі, — каже Василь Волошин. — Саме цього бажаємо нашому народу. Хочемо, щоб панувала взаємовиручка. Щоб люди бачили біду інших і поспішали на допомогу. Щоб у сім'ях панувала любов. У цьому українські меноніти є прямими послідовниками лідера анабаптистського руху XVI століття у Нідерландах Менно Сімонса. У світі зараз є приблизно 1,5 мільйона менонітів, і майже всюди, за винятком окремих громад в Америці, вони перебувають у меншості. До слова, меноніти, як і багато інших протестантів України, використовують переклад Біблії православного митрополита Івана Огієнка.

— Якими є особливості вашої конфесії?

— Як і інші протестантські церкви, ми визнаємо триєдинство Бога, проповідуємо Євангеліє. А саме ті слова, які колись сказав Ісус Христос: “Ідіть по цілому світу, проповідуйте. Хто увірує й охреститься, буде спасений...”. Віровчення у нас тотожне з іншими протестантами. Можливо, однією з наших особливостей є те, що стараємося не присягати. Як казав колись Ісус Христос: “Ваше слово нехай буде так — так, ні — ні”.

— Характерна риса менонітів — несприйняття насильства, пацифізм.

— Так, ми стараємося, щоб насильства не було взагалі. Наша проповідь спрямована проти насилля різного роду — чи то у сім'ї, чи то у державі, чи то між державами. Хочемо, щоб було, як сказав Христос до учнів: “Мир вам”. Наші вірні звільнені від служби в армії, ми не проповідуємо брати до рук зброю. Обираємо альтернативну службу. У нашій громаді поки що цього не було, але молоде покоління вже підрастає.

— Коли саме на Тернопільщині з'явилися меноніти?

— В Україні менонітські громади здавна існують у Запорізькій та Київській областях. Там вони з'явилися завдяки

німецьким переселенцям. У Теревовлі ж наша церква була організована 1 серпня 2004 року. Вона виникла через проповідь Євангелія. Першим приїхав я і розпочав тут проповідувати. Так склалося, що це були Теревовля та Ілавче. Ми робили маленькі зустрічі у центрі села чи у клубі. Люди сприймали це дуже добре. Адже ми навіть говоримо спокійно, а якщо є музика, то вона також спокійна, натхненна Святим Духом.

— Чи ви відчули на Тернопілля значний інтерес до проповідей?

— Я народився у сім'ї євангелістських християн-баптистів. Зустрів однодумців — поговорили і вирішили утворити менонітську общину. Тут ми зустріли багато людей, які були розчаровані у собі, у житті, які мали дуже багато труднощів у духовному плані і не бачили виходу. Вони почали приходити до нас. Це в основному молодь. Мені 50 років, і я — один із найстарших у громаді.

— Скільки менонітів є на Тернопільщині?

— Я не можу сказати, скільки є членів церкви, бо це конфіденційна інформація. Та членство у нас фіксоване — всі записані у церковні книги. Щодо вірян (тих, хто ще не прийняв хрещення у дорослому віці — прим.

— Нам боляче дивитися, коли молоді люди, які тільки побралися, розходяться. Діти залишаються сиротами... В Україні дуже багато дитбудинків...

ред.), то їх у теревовлянській громаді близько 80.

— Чи підтримуєте зв'язки з менонітськими громадами в інших країнах?

— Так, маємо зв'язки з німецькими громадами, адже у нас збігаються погляди і віра. Тож відвідуємо одні інших. Зрештою, це вони першими почали проповідувати в Україні. 22 роки тому німці відкрили на Тернопільщині Добродійний фонд “Благодійність”. Наші друзі з Німеччини надають допомогу, яку ця організація роздає по лікарнях, інтернатах тощо. Але наша церква безпосередньо цього не робить. Це завдання фонду. Ми ж займаємося виключно проповіддю Євангелія.

— Чи ваші громади в Україні об'єднуються у більшій структурі?

— Поки вони ще розвиваються і подібних структур немає. Ми в області — молода церква. Стараємося, щоб наша громада була саме місцевою і щоб не було



Щороку влітку громада менонітів проводить табір для сімей на два заїзди. За словами Василя Волошина (на фото у центрі), зустріч присвячена темі християнської сім'ї

зовнішніх вказівок до роботи. Можливо, це ще одна риса, яка нас вирізняє.

— Назвіть ваші основні проекти...

— Євангелізація та благодійність — наші основні завдання. Головна мета — проповідувати слово Христа. Уже років 20 проводимо дитячі табори. Також 5-7 років поспіль організуємо сімейний табір. Запрошуємо всіх охочих, зокрема молоді сім'ї. Раніше ми робили особливий наголос на роботі з дітьми, але останнім часом наша церква бачить, що є надзвичайно багато сімей, які ведуть неправильне життя. Дуже частими є розлучення. Нам боляче дивитися, коли молоді люди, які тільки побралися, розходяться. Діти залишаються сиротами... В Україні дуже багато дитбудинків. Тож щороку ми проводимо по два шестиденні заїзди у сімейний табір. Люди можуть приїхати, послухати слово Боже. Ми показуємо, як повинна жити християнська сім'я. Усі теми сімейного табору стосуються християнського життя: як виховувати дітей, що таке шлюб, як людина повинна жити у шлюбі, що ми повинні віддавати одне одному... Ми показуємо, що дуже важливим є, аби сім'я будувалася на вірі й вірності. Коли так буде, то наші діти будуть щасливими. Нещодавно одна сім'я-учасники такого табору сказала нам, що їхня заява на розлучення уже була у суді. Після табору вони забрали її і живуть щасливим життям. Нам це подружжя сказало: “Ми навіть не можемо повірити, що це все було з нами”. Розірвати шлюб дуже легко, а виправити ситуацію — складно. І страждають усі. Також проводимо зустрічі у нашій церкві. Постійно молимося за наш народ, за Україну. Молимося, щоб наша влада могла приймати правильні рішення, щоб ми жили в мирі і ця війна закінчилася.

— Як події на Сході держави зачепили вашу церкву?

— На землях Донеччини й Луганщини, які зачепила війна, наших громад немає. Але ми також давали одяг і їжу на Схід для церкви і людям, які потребують допомоги.



Сімейний табір меноніти організують на Теревовлянщині упродовж 5-7 років. Туди запрошують усіх, хто відчуває потребу



Менонітська громада збирається щонеділі і щосередини у Теревовлі у молитовному домі на вулиці Гірняка, 5

— Де збирається ваша громада?

— У Теревовлі в Домі молитви на вулиці Гірняка, 5. Там нас можуть знайти всі охочі. Наші служіння відбуваються по неділях о 9.00. У ті ж дні о 10.30 маємо дитячі служіння і недільну школу. По середах у нас служін-

ня о 19.00.

— Чи є у вас в Україні друковані або електронні ЗМІ?

— Ні, поки у нас цього немає. Ми зосереджуємося на живій проповіді Євангелія.

СПІЛКУВАВСЯ ВОЛОДИМИР МОРОЗ

КОРИСНІ  
ПОРАДИНа упаковці  
шукajte вік

• Соки без вікових позначок дітям до трьох років пити не можна. Вони можуть містити консерванти та інші шкідливі для малюків добавки. Інша справа — коли на упаковці вказано вік дитини. Та навіть якщо вказано, що цей сік підходить малюкові з трьох місяців, це не означає, що його слід давати дитині цього віку. Прикорм вводять не раніше ніж у півроку для немовлят і на два тижні раніше — для дітей на штучному вигодовуванні.

Скільки пакетиків  
можна

• Із соком, як і з багатьма іншими продуктами, важливо знати міру. Порадувати малюка пакетиком соку на прогулянці — це одне. А постійно тримати вдома пакетовані соки — для сніданку, обіду і вечері — зовсім інше! Головне — підбирати сік за віком і не захоплюватися екзотичними варіантами. Яблучні соки містять менше ароматизаторів.

## Готуйте напої самі

• Приготувати вітамінний напій можна зі свіжозамороженої журавлини, брусниці, полуниці, яблука, смородини, обліпихи. Для цього можна подрібнити їх блендером і додати лимонний, апельсиновий чи грейпфрутовий фреш і трохи меду. Приготуйте порцію вітамінів із горобини. Для цього слід почавити її у широкій мисці, додати лимонний сік і трохи меду, збити все міксером до однорідної маси.

## ВІД ЯКОГО СОКУ БІЛЬША КОРИСТЬ

## Що в упаковці ■

Сидите на дієті — не купуйте соків із цукром. Найменше калорій з фруктових соків — у малиновому, з овочевих — у томатному.

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,  
DIANA.OLIYNYK@20MINUT.UA

Купуючи соки, не варто забувати, що це все-таки консерва, хоча і з натуральної сировини, але із фрешем ні за смаком, ні за кількістю вітамінів ніколи не зрівняється. А від того, чи буде сік у скляній банці, чи в пакеті, його „натуральність” не підвищиться.

— Вибираючи сік у скляній тарі, споживачі керуються екологічними мотивами, мовляв, така тара більш екологічна. Коли ж купують сік у пакетах, то пріоритетом стає зручність транспортування і вага, — зазначає інженер відділу стандартизації та інформаційного забезпечення ДП „Тернопільстандартметрологія” Оріся Дмитренко. — Але якість соку однакова. На плівку чи фольгу виробники отримують дозвіл, що цей матеріал може контактувати з соком.

Головне — знати що ви купуєте — 100% сік чи продукт, який містить лише певну частину фруктів, знати дату виготовлення, термін придатності, умови зберігання відкритої упаковки. А ще пам'ятати, що інгредієнта, який записаний першим, є найбільше.

Найкращим із погляду споживача, є сік, консервованим за допомогою пастеризації, бо процес відбувається при нижчих температурах, ніж при стерилізації, пояснює Оріся Дмитренко. А, вибираючи між освітленим та неосвітленим, віддавайте перевагу останньому, бо у ньому більше пектинів. Якщо рахуєте калорії: сік має бути без цукру, хоча виноградний навіть без цукру є надто калорійним.



— На усі соки, сокові напої, нектари, плодово-ягідні, овочеві та з баштанних культур є державний стандарт, — розповідає фахівець. — До натуральних належать соки з м'якоттю, фруктові чи овочеві соки з м'якоттю і без, а також відновлені фруктові чи овочеві соки на основі концентрованих соків і пюре як з м'якоттю, так і без.

Концентрований сік — це сік, з якого забрали частину вологи, він густий і темний. Коли готують

сік, додають підготовлену воду і доводять до первинного стану. На упаковці має бути зазначено «відновлений» або «виготовлений з концентрованого соку».

— Соки з цукром — це ті ж соки, про які йшлося вище, але з додаванням цукру, — пояснює Оріся Дмитренко. — Цукор дає новий смак. Його часто використовують як в овочевих, так і в плодово-ягідних соках, які готують із сировини з високою кислотністю, щоб збалансувати смак.

Натуральні овочеві соки, які виготовляють на основі пюре або відновленого концентрованого соку з м'якоттю, можуть бути і з сіллю — це теж передбачено стандартом.

— На соках з м'якоттю на упаковці має бути зазначено, що перед вживанням його варто збовтати, — зазначає Оріся Дмитренко. — М'якоти у соку має бути не більше 40%. Надто густий, як пюре, може бути порушенням стандарту і недоглядом виробника.

— Нектари виготовляють шляхом розведення соку водою з додаванням смакових добавок та ароматизаторів, — пояснює фахівець. — Це цукор, цукрозамінники, вітаміни, лимонна чи яблучна кислота, сіль, перець. Назва добавки має бути біля назви продукту або у складі продукту.

Якщо нектар містить мед, то на упаковці має бути вказано „містить мед натуральний”.

— Стандарт передбачає використання для соків лише натуральних ароматизаторів, їх виробляють навіть у нашій області, — зазначає вона. — У Скалі-Подільській є спільне підприємство, яке виготовляє концентрат яблучного соку для потужних мереж виробників соків і води. У них є установки, які, коли готують концентрат соку, вловлюють ароматичні речовини, конденсують у прозору рідину. Її продають і в Україні, і за кордон.

## Як поскаржитись на неякісну продукцію і послуги

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,  
DIANA.OLIYNYK@20MINUT.UA

На погану якість товарів і послуг знову можна скажитись — перевірки контролюючих інстанцій відновили.

— Із 1 липня ми відновили позапланові перевірки за скаргами споживачів, — розповіла завідувач юридичним сектором Інспекції з питань захисту прав споживачів у Тернопільській області Тетяна Трінька-Яворська. — У разі порушень прав споживача ми стягнемо штрафи. Нагадаємо, заборону на здійснення перевірок контролюючими органами запровадили 1 серпня 2014 року. Її скасовували спочатку у грудні 2014 року, а потім — у червні цього року. Проте і в цей час тернополяни скаржилися на неякісні товари і послуги.

— Під час дії мораторію у 2014 році було 59 письмових і 141 усне звернення, які в нас також реєструють, — розповідає юрист. — Цього року, доки тривав мораторій, було 75 письмових звернень і 252 усних. Споживачів скаржаться багато — приходять чи телефонують, але коли почули про мораторій, то письмово скарж часто

не подавали.

Однак відповідно до закону про звернення громадян споживач повинен оформити звернення.

— Є певні вимоги до оформлення заяви, — пояснює Тетяна Трінька-Яворська. — Треба правильно зазначити назву організації, до якої надсилаєте скаргу. Наприклад, споживачі часто звертаються в „управління”, але ж правильна назва „інспекція”. Також має бути підпис заявника і вказана дата, інакше ми не маємо права розглядати таку заяву і відсилати її на розгляд у Держспоживінспекцію для отримання дозволу. Відповідно до Закону про засади державного нагляду та контролю у сфері господарської діяльності ми зобов'язані отримати згоду Держспоживінспекції України, нашого вищого органу. Вони розглядають скаргу і, якщо немає зауважень, дають згоду. На підставі їхнього документа ми здійснюємо перевірку.

Надзвичайно багато скарг від тернополян було на якість техніки, гарантійний ремонт, розповідає юрист.

— Суб'єкти підприємницької діяльності вчасно не виконують гарантійний ремонт або виконують

його неякісно, — каже юрист. — Споживачі по кілька разів скаржаться на ремонт мобільних телефонів. Фірми взагалі не дотримуються правил виконання гарантійного ремонту, не надають документа, не ведуть реєстрації, але є правила такого ремонту, тож потрібно їх дотримуватися.

Відколи інспекція відновила

**Тернополяни скаржаться на якість взуття, продуктів, техніку, якість ремонту, невиконання договорів, виготовлення і встановлення меблів та дверей**

перевірки, уже є 44 письмових звернень і 169 усних.

— Споживачі скаржаться на постачання електроенергії, нарахування за послуги „Водоканалу” та електромереж, — розповідає юрист. — Був випадок, коли жінка вважала, що їй неправильно нарахували плату за послуги, зверну-

лася зі скаргою. Ми перевірили, і виявилось, що нарахували все правильно. Але люди все одно залишаються задоволеними, що на їхню скаргу відреагували.

Загалом скаржаться на якість взуття, продуктів, техніки, послуг хімчистки, на невиконання договорів. Багато скарг стосуються виготовлення і встановлення меблів і дверей.

— Звичайно, добре, що угоди все-таки укладають, але споживачі їх підписують, не читаючи, — каже юрист. — А коли бачать, що угоди не виконують, то приходять скаржитись. А в договорі, наприклад, немає вказаного кінцевого терміну виконання замовлення. Фірма взяла аванс, а терміну не вказала. Тому на цей пункт угоди потрібно звертати особливу увагу, щоб вчасно отримати товар чи послугу.

В Інспекцію можна звертатись зі скаргами на якість непродовольчих товарів, щодо ринкового нагляду, реклами, надання послуг, невиконання договорів. Що ж до якості харчових продуктів, то є зміни.

— Із 20 вересня у Закон про захист прав споживачів внесли зміни, — зазначила юрист. — Інспекція вже не розглядає скарги, пов'язані з якістю продуктів хар-

чування. У змінах зазначено, що захист прав споживачів у сфері безпеки та якості харчових продуктів, інформування про їх властивості, у тому числі маркування, здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в сфері безпеки та якості харчових продуктів. Тобто це вже обов'язки новоствореного органу, але на регіональному рівні ще нічого немає. Якщо будуть такі скарги, ми мали б скерувати людину або роз'яснити, куди звертатись, але це наразі не врегульовано.

До речі, згодом декілька контролюючих інстанцій планують об'єднати.

— Уже є положення від 2 вересня цього року про новостворену структуру, в яку мала б входити Інспекція, — зазначила юрист. — Називається вона Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів. Зараз готують штатний розпис. Передбачається, що у цю структуру увійдуть і ветеринарна служба, і санітарно-епідеміологічна служба, і Інспекція. Також є повноваження Інспекції з цін, проте невідомо, кому їх віддадуть, тому очікуємо на зміни.

# ДВІ ЛЮБОВІ БЛІХАРСЬКОГО

**Доля** ■ Через табори Заполяр'я, еміграцію, службу на найвідомішому нічному бомбардувальнику Другої світової та діаспору у Південній Америці пройшов Чеслав Бліхарський, перш ніж повернутися до коханої і взятися за історію

ВОЛОДИМИР МОРОЗ, 0-67-307-55-58,  
VOLODYMYR.MOROZ@20MINUT.UA

Автором 10 книг про Тернопіль, творцем багатющого архіву, присвяченого історії нашого міста, і досі невіданого біографічного словника тернополян на 12000 гасел є наш земляк Чеслав Бліхарський.

Син тернопільського залізничника Міхала і Сюзанни (дівоче прізвище Пацьора) був поляком. У нього були дещо інші погляди на історію, аніж в українських істориків. А все ж Чеслава Бліхарського та його українських колег поєднала любов до Тернополя й турбота про збереження пам'яті про втрачене. Уже за це його слід пам'ятати.

## Бурхлива юність

“Чеслав Євгеніюш Бліхарський прийшов на світ 5 липня 1918 р. у Тернополі на Кресах Східних (польська назва Західної України, Білорусі і частини Ливи, що входили до складу Польщі. Буквально “східні околиці” — прим. авт.), — пише Войцех Змишльони у статті про Бліхарського на [polishairforce.pl](http://polishairforce.pl). — Із 1924 р. навчався у початковій школі при Державній учительській семінарії ім. Генрика Сенкевича, а від 1928 р. — у II Державній гімназії ім. Юліуша Словацького (тепер школа №4 на вул. Грушевського — прим. авт.).

У юнацькі роки Бліхарський належав до польських скаутських організацій. Коли з жовтня 1936-го тернополянин почав навчатися на правника у Львівському університеті ім. Яна Казимира, то вступив до польської правової організації *Modzieu Wszeczpolskiej*. За словами Войцеха Змишльоні, студент згодом відійшов від активної діяльності товариства, хоча ще у 1938-му його арештували і декілька днів протримали у львівській тюрмі на Бригідках за підозрою у побитті членами бойвки *Modzieu Wszeczpolskiej* студентів лівих поглядів. Утім, визнавши невинним, Чеслава Бліхарського випустили.

“На третьому році студій вступив до Академічного Кола Товариства Школи Людової (тернопільський відділ якого був розташований в італійському дворіку, де тепер “Бункер-муз” — прим. авт.) і, працюючи на громадських засадах, про-



Чеслав Бліхарський перед бойовим вильотом на Падеборн 2 березня 1945 року



Екіпаж бомбардувальника NG265 BH-V після польоту над Бельгією у травні 1945-го

водив реполонізаційні акції в “зрусинізованих” (в оригіналі *zruszczonuch* — прим. авт.) селах на околиці Львова”, — пише Змишльони.

## Війна і тюрми

Хтозна, якою була б подальша доля Бліхарського, але вибухнула Друга світова. Як пише Кароль Куб'як на порталі [aircrewremembered.com](http://aircrewremembered.com), початок боїв застав студента на канікулах у Тернополі. Юнак записався до громадської варті — відповідав за спрямування тернополян до сховищ під час авіанальотів, шукав помешкання для утікачів із територій, окупованих нацистами.

“Коли Тернопіль опинився під радянською окупацією, вирішив утікати на Захід, аби там вступити до війська, створюваного генералом Владиславом Сікорським”, — читаємо на [polska-zbrojna.pl](http://polska-zbrojna.pl).

Спроб перебраться на Захід у Бліхарського було дві. У листопаді 1939-го він із трьома випадковими супутниками намагався перейти до Румунії, але його схопило НКВД. Цим разом обійшлося і студента випустили. Зиму він перебув у родинному домі у Тернополі. Уже 30 березня 1940-го Чеслав із трьома братами та колегою знову вирушив у дорогу — тепер через Угорщину, тобто окуповане угорцями Закарпаття. Як вказує Змишльони, утікачі з СРСР успішно перейшли кордон, але, заблукавши, знову повернулися в Союз. І тут їх схопили радянські прикордонники. Чеслава переправили через Станіславів, Умань, Ніжин, Київ та Харків до табору у місцевості Молотовськ над Білим морем. Потім — через Вологду до табору у Кожві, що у республіці Комі, а опісля у Воркуту — Большую Інту. Авансом присудили п'ять літ таборів.

“Відштовхуючись від угоди Сікорського-Майського 30 липня 1941 року, польські солдати (насправді всі громадяни довоєнної Польщі — прим. авт.), включаючи Чеслава, були звільнені з таборів. 1 листопада 1941-го він прибув у Бузулук, де створювали Польське військо”, — йдеться у статті Кароля Куб'яка.

Через Середню Азію, Іран та Південну Африку Бліхарський дістався до Британії, а потім до Канади, де навчався спершу на пілота, а потім — на члена екіпажу бомбардувальника. Служив у 300-му Дивізіоні бомбардувальників “Землі Мазовецької”, єдиному не-британському загону, оснащеному легендарними *Avro Lancaster* — найрезультативнішими і найкращими нічними бомбардувальниками Другої світової.

Перший виліт, за Куб'яком, Бліхарський здійснив 2 лютого 1945 року у Вісбаден. Далі були Клеве, Хемніц, Пфорцгайм, Дортмунд, Гельсенкірхен, Норимберг, Ганау, Бохум, Бремен, Ганновер, Падерборн, Кіль, Плауен і резиденція Гітлера в Альпах, у Бергтесгардені.

## Повоєнні скитання

По закінченні війни Бліхарський довершив навчання — уже в Оксфорді. А по розформуванні загону працював на різних роботах у Лондоні, у тому числі мив посуд у кафе. Було важко, й уродженець Тернополя 7 лютого 1949 року вирушив до Аргентини, пише Войцех Змишльони. Спершу працював на будівництві і посилено вчив іспанську. Завдяки гурту колишніх пілотів при британському посольстві знайшов роботу на текстильній фабриці і навіть став її представником в Уругваї.

“Через 10 років після закінчення війни отримав лист від нареченої. Втішений, що вона пережила війну, вирішив повернутися на Батьківщину, — йдеться у пам'ятній на [polska-zbrojna.pl](http://polska-zbrojna.pl). — У Польщу він прибув у 1956 році й оселився у Жабжому”.

Тривалий час Бліхарського цькували через “західне минуле”, а знайти нормальну роботу було дуже складно. Зрештою, влаштувався на ремонтному підприємстві, а потім — в Інституті будівництва в Катовицях та Бюро проєктів промисловості металів незалізних у тому ж місті. І тільки у 1978-му Чеслав Бліхарський пішов на пенсію і зміг знайти час для омріяного заняття — збирання історичних матеріалів про Тернопіль. Його однодумцем стала кохана дружина Казимира.

“Сім'я Бліхарських збрала понад 2000 фото Тернополя, отримала понад 5100 одиниць кореспонденції і до 2004 року прийняла у себе в Жабжому 1729 гостей”, — повідомляє Кароль Куб'як.

Частину із 10 книг Бліхарського можна прочитати у бібліотеці обласного архіву в Тернополі, частина — на порталі [tamopol.te.ua](http://tamopol.te.ua). Свій багатющий архів дослідник у 2014-му подарував Ягелонській бібліотеці у Кракові. Чеслав Бліхарський помер 21 березня 2015 року і похований у Жабжу-Біскупіях. Він був останнім ветераном 300-го Дивізіону, але залишається одним із перших, з чийх праць потрібно починати вчити історію Тернополя.

## РЕТРО НОВИНИ

### Як поборюють противників

● Від часу як у Підгаєччині відбулися чотири великі віча УНДО, в котрих нарід взяв масово участь, накидуються на мене, як організатора тих віч, з одного боку націоналісти... Комуністи грозять мені анонімними листами, а націоналісти в Перемиськім “Українськїм Голосі” в безсиллі злості кидають на мене брехливі клевети.

“Діло”, 6 жовтня 1932 року

### Радість

● Від 20 літ проживаю в Брукліні... Коли я виїздила молодою дівчиною з рідного села, то в моїм селі не було навіть читальні. А сьогодні я застала цілковитий переворот: читальня, крамниця-кооператива, молочарня, позичкова каса, а тепер будують ще й свій Народній Дім... Я побачила, скільки людей читає тепер українську газету, яка в них народня свідомість, як кожний рад чимсь помогти рідній справі...

“Діло”, 6 жовтня 1932 року

### Теребовельщина

● Гарна погода, яка тривала цілий вересень, дала змогу кільком читальням улаштувати осінні фестини. Такі народні фестини відбулися головню в селах, котрі не мають ще читальняних домів. Є це села і містечка, положені в ярі Серету, а саме: Янів, Будзанів, Залаве, Островець. Фестини ці дали гарний дохід, який збільшив будівельні фонди читальняних домів. На фестинах виступали читальняні хори.

“Діло”, 6 жовтня 1932 року

### Еміграція до Уругваю

● Досі могли їхати до Уругваю ті особи, які мали звідтам завізнання. Нові постанови уругвайського уряду уневажнюють всі дотеперішні дозволи, за виїздом пасажирів, що їдуть 1 кл. Інші емігранти... можуть дістати дозвіл на візд, коли дістали з Уругваю контракт праці.

“Діло”, 8 жовтня 1932 року

### Затроєне весілля

● В Новосілках острівської громади затроїлося самогоном під час весілля п'ятеро осіб. Один із них, 56-літній Францішок Козловський умер по дорозі до шпиталю. Між затроєними знаходиться теж “молода” Анна Андручківна.

“Діло”, 9 жовтня 1933 року

### За комуністичний прапор

● Суд присяглих в Бережанах засудив Василя Благого, стрижія із Залуза, якого громадська варта зловила в ночі на 1 травня цього року, як вивішував на дереві біля церкви комуністичний прапор, на три роки в'язниці.

“Діло”, 10 жовтня 1933 року

Н О В І  
КНИГИ

Ульф Старк “Диваки і зануди”,  
Видавництво Старого Лева, 160 с.  
Ціна: 40 грн\*



Симоні — дванадцять, і в її житті повно прикрас: мама зв'язалась із занудою Інґве, через переїзд у нове помешкання треба змінити школу і покинути друзів, ще й зник улюблений пес Кільрой. У новій школі Симона мимоволі стає... Симоном, і спершу їй навіть подобається видавати себе за хлопця. Таємницю дівчинки знає лише дідусь-дивак. Але справжні проблеми починаються, коли Симона закохується...

Цое Єнні “Поклик мушляного рога”,  
Видавництво Анетти Антоненко, 144 с.  
Ціна: 86 грн\*



Це історія про любов, самотність і мову у світі, де дітей віддають бабусям і зникають назавжди, де танцюють на автобані, живуть під мостом, рятують, спокують і татуюють себе трояндами, поки винищувачі над головами розбивають надвечір'я на друзки. Історія маленької дівчинки у великому світі нормативності і споживання. Книга німецької письменниці буде цікавою і підліткам, і дорослим - в чомусь як застереження, а в чомусь і як профілактика у вихованні власних дітей, аби не наробити чужих помилок.

Егеланн Том “Таємниці катакомб”,  
Видавництво Старого Лева, 204 с.  
Ціна: 55 грн\*



14-річний Роберт із мамою вирушають до Рима, щоб дослідити нещодавно віднайдені катакомби. І, звісно ж, Роберт потайки прокрадається туди, щоб самому все розвідати. Але темні тунелі катакомб ховають більше таємниць і небезпек, аніж здається на перший погляд... Хлопчиків до рук потрапляє священний амулет, за яким століттями полюють ченці давнього ордену. Чи зможе Роберт розгадати таємницю Священної Зірки і з'ясувати, що означає стародавнє пророцтво? І чи зможе відвернути загрозу, що нависла над цілим світом? Як завершити історія? Дізнаєтесь на сторінках книги, якщо ризикнете зазирнути в «Таємниці катакомб».

\* ціни в книгарнях можуть відрізнятись від зазначених

## ЗА СКІЛЬКИ МОЖНА КУПИТИ ЛЮБОВ?

## Автори ■

Про що можна прочитати у збірці новел “Купи мені любов”, розповіла її авторка, тернопільська журналістка Олена Герасименко

ІРИНА НЕБЕСНА, 0-98-950-56-57,  
IRYNA.NEBESNA@20MINUT.UA

— Перше, про що питають люди, коли бачать назву, чи це, бува, не про проституцію? — сміється Олена. — Зізнаюся, спочатку я планувала назвати книгу “Асорті”. Однак редактор заперечив, сказав, що українському автору видавати свою першу книгу, де назва — слово французького походження, недоречно.

## Наїлись цукерок

Утім, обкладинка для книги з такою назвою вже майже була готова. Пані Герасименко разом із фотографом зробили цілий фотосет із різними шоколадними цукерками.

— Вийшло, що цукерки з'їли, а назву змінили. Ну, хоч цукерок поїли (сміється — прим. ред.). Можемо її використати для обкладинки наступної моєї книги, над якою я працюю.

Нову назву обирали серед двох варіантів: “Купи мені любов” та “Любов власним коштом”. Авторка надіслала обидва варіанти своїм друзям, з них лише один вибрав останній варіант. Так і зупинилися на “Купи мені любов”.

— Чому така назва? От зайдуть хлопця із дівчиною до книгарні, а вона йому замість того, щоб



— Назву однієї із новел отримала ціла збірка, — каже Олена Герасименко

попросити купити книгу, скаже: “Купи мені любов!” — буде і смішно, і оригінально. Крім того, саме так називається одна із новел.

Обкладинка видання — у чорно-білих тонах теж невипадково, пояснює Олена. Все, як у житті: навіть якщо іноді здається, що все безбарвне, варто придивитися — і побачиш яскраві насичені кольори.

— Дизайн зробили теж таким: обкладинка у строгому чорно-білому кольорі, а назва книги і форзац — яскраво-жовті. Було би тільки бажання зазирнути під обкладинку, щоб це побачити, — пояснює авторка.

Свого часу Олені радили просто сідати у тролейбус чи автобус і слухати розмови людей. Навіть якщо той маршрут не по дорозі — все одно сідати і їхати. Бо реальні історії часом можуть бути надзвичайно цікавими.

Однак і вигадувати в новелах все ж довелося: дещо повністю, а дещо завуальовувати, зізнається журналістка.

## Напише про журналістику

— Коли у мене питають, чи всі персонажі вигадані, чи, може, є і списані з життя, то я можу сказати так: 25% тексту — це про мене, 25% — це реальні герої, з якими я стикалася в житті. Ще четвертина — завуальовані реальні люди. А решта — вигадані й історії, і персонажі.

Загалом у книжці не варто шукати реальних людей чи прив'язувати героя історії до справжньої людини лише за певними ознаками: кольором костюма, в якому він переважно ходить, чи за місцем праці, пояснює Олена.

— У книзі є багато і про політику, — стверджує авторка. —

Але є там і про любов, і про стосунки, і про звичні життєві явища. Тож зациклюватись лише на пошуках реальних політиків не варто. Цю книгу краще читати між рядків, а не шукати знайомі імена.

Співрозмовниця не боїться, якщо люди впізнають себе у персонажах її історій.

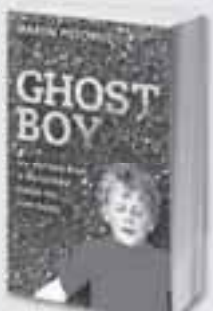
— Якби я думала, що хтось може образитись, то видавати книгу взагалі не варто було б. Бо впізнати себе чи певні моменти з мого життя люди все ж зможуть, однак що саме правда, а що вигадане — знаю лише я.

Розповідаючи про плани на майбутнє, Олена Герасименко обіцяє ще дві книги: одна із них буде ще однією збіркою новел, а інша — про професійну діяльність журналіста.

— У мене 15-річний досвід у цій сфері, тож, думаю, є чим поділитися і що розповісти.

## РЕЦЕНЗІЯ ЧИТАЧА

Мартін Пісторіус  
“Хлопчик-привид”



ІРИНА СКОРОБОГАТА (28 Р.), ПРЕС-СЕКРЕТАР ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ЕПАРХІЇ УПЦ КІЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ

Декілька років тому в друк вийшла автобіографія Мартіна Пісторіуса. У ній ми знайомимося із тоді ще юним хлопцем, який опинився ув'язненим у власному тілі та провів понад 10 років без можливості говорити і контролювати його. Оточений людьми, які були переконані, що хлопець не зданий думати, відчувати, сприймати навколишній світ, він щодня відчайдушно намагався щось зробити, аби хоча б одна людина помітила, що

його розум живий. Але ані голос, ані тіло не були йому підвладні. Мартін міг лише спостерігати.

Щоденне жагуче бажання відчувати на собі погляд співрозмовника, який звертається саме до нього, Мартіна, брати участь у своєму житті на побутовому рівні, мати можливість сказати, що йому холодно чи він хоче пити. Його тіло доглядали інші люди, які не знали, що душа Мартіна жива, розум усе сприймає, а серце сповнене страху, самотності і відчаю.

«Єдиним моїм співрозмовником був Бог. І це не частина світу моїх фантазій. Його присутність заспокоювала та розраджувала мене. Я говорив із Богом і намагався зрозуміти зміст того, що трапилося зі мною. Я просив захистити мене від усього злого. Ми спілкувалися постійно і я знав, що ми розділяємо щось дуже важливе разом. Я не мав доказу, що Він існує, але вірив, бо відчував, що Він — справжній. Бог робив те саме і для мене. На відміну від людей, Він не потребував доказу, що я існую, Він знав це», — згадує Мартін Пісторіус.



А все почалося тоді, коли у 12 років здоровий хлопчик Мартін Пісторіус прийшов зі школи з болем у горлі. Він більше не повернувся до уроків. Спершу втратив голос і перестав їсти. Упродовж наступних 18 місяців хвороба повністю прикувала його до інвалідного візка. Точного діагнозу так і не встановили.

Перші декілька років він не усвідомлював себе, але повільно почав «повертатися». Але про це знав лише він. Мартін чув і розумів усе: страждання та випробування для його батьків, їхню самопожертву заради догляду за ним, іноді жорстоке і недбале ставлення медичного персоналу, погляди оточуючих, іноді співчутливі, зневажливі чи налякані. Але ні словом, ні же-

стом не міг висловити ту бурю почуттів, з якою жив щодня. І ось одного дня ароматерапевт помітила відгук у його очах на її слова. Вона переконала батьків прийти з Мартіном додатково обстеження. Відтоді його життя змінилося.

Автобіографія Мартіна, у якій він сам розповідає нам про щоденну, наполегливу роботу над собою, шлях реабілітації, який допоміг йому знайти своє щастя — дружину та улюблену роботу, про сміливість та віру у свої мрії, про дискримінацію людей з обмеженими фізичними можливостями, про надважливу тему комунікації людей з вегетативними розладами з навколишнім світом, про нагальність розробки технік та приладів, які дозволяють б таким пацієнтам бути учасником процесу комунікації.

Ця книга відкриє вам унікальний світ людини, яка пройшла важкий шлях, що іноді здається нереальним, до емоційного і часткового фізичного зцілення, яка, як ніхто інший, вміє помічати та радіти найменшим дрібницям і бути вдячним за кожен прожитий день.



# САЛАТ «МОНАКО»

**Смачно** ■ «RIA плюс» розповідає про приготування фірмових страв у кафе, барах і ресторанах Тернополя

ІРИНА ЧУБАТА, 098-586-50-62,  
IRYNA.CHUBATA@20MINUT.UA

Хочете, щоб ваші гості довго згадували смаколики, які вони скуштували на вашому святі? Запросіть їх у бар „Монако”, що на вул. Львівській, й обов’язково замовте фірмовий салат. Повірте, ви не пожалкуєте!

— Цей салат дуже популярний, — каже шеф-кухар Софія Дрипка. — Його часто замовляють на бенкети, та й у будні також.

Окрім цього салату, за словами кухаря, гості закладу полюбляють „Будапешт” із телятиною, „Цезар” із куркою, „Салат з язиком та овочами”, „Теплий салат з телятиною і болгарським перцем”.

Готувати фірмовий смаколик нескладно. Головне дотримуватися технології приготування, каже кухар. І береться до справи. Спочатку пані Софія нарізає куряче м’ясо соломкою, обсмажує його. Переконавшись, що воно майже готове, додає соєвий соус. І висипає нарізані пластинками гриби.

— Шампіньйони треба не смажити, а трохи протушувати, щоб вони залишились твердими, — пояснює вона.

Далі — черга за овочами. Майстерними, відточеними і швидкими рухами кухар нарізає перець соломкою, цибулю напівкільцями, помідори — скибками, а салатне листя подрібнює руками. Салатну цибульку пані Софія маринує

у лимонному соці. Аромат цибулі і лимона миттєво поширюється кухнею і викликає апетит.

— Завдяки маринаду цибуля стане ароматною і втрапить різкий запах та смак, — каже вона.

Підготовлені продукти кухар обережно перемішує і відразу викладає на тарілку гіркою. Посипавши салат насінням кунжуту, жінка прикрашає гірку невеликими кубиками фети. А збоку підсаджує „квітку” з помідора. Кілька секунд милуємося „картиною”.

— З перших страв попит мають такі супи, як „Журек” і „Грибна юшка”, — каже пані Софія. — З других — „Телятина пікантна” (смажене м’ясо у сметанному соусі), „Свіжина по-домашньому”, „М’ясо „Монако” (фарширований рулет), „Капустяні рулети”.

Починаю куштувати салат і не можу зупинитися — він такий смачний і соковитий, що отримує гастрономічне задоволення. До речі, „Монако” коштує 50 грн, важить 200 г.

СКІЛЬКИ ЧОГО ТРЕБА:  
50 г куряче філе,  
40 г помідора,  
30 г болгарського  
перцю, 20 г сиру  
фета, 70 г ли-  
стя салату, 10 г  
синьої цибулі,  
40 г шампіньонів,  
5 г насіння кунжу-  
ту, 15 мл соєвого  
соусу, 30 мл со-  
няшникової олії,  
15 мл лимонного  
соку, сіль, перець  
до смаку.



Кухар Оксана Солodka (41 р.): — Щоб салат був смачним та ароматним, маринуємо цибулю у лимонному соку



Зачистити від плів куряче філе, помити овочі, зелень, гриби, підготувати інші продукти



Нарізати філе соломкою, обсмажити на олії. Коли буде напівготове, влити соєвий соус



Накраяти шампіньйони пластинками, тушувати, щоб були хрусткими



Накраяти перець соломкою, цибулю — напівкільцями, помідори — скибками



Всі підготовлені продукти змішати, обережно вимішати, викласти гіркою у салатницю



Посипати салатну гірку кунжутним насінням, прикрасити кубиками фети



300 г філе оселедця, 3 яй-

## Салат із філе оселедця

ця, 2 середні картоплини, 1 невелика цибулина, 1 маленьке кисло-солодке яблуко, 1-2 солені огірки, 0,5 ч. л. гірчиці і 0,5 склянки майонезу ТМ «Королівський смак».

Зварити яйця накруто, залити холодною водою. Коли охолонуть, зняти шкаралупу і нарізати невеликими кубиками. Філе оселедця — невеликими шматочками, варену картоплю — маленькими кубиками, огірок — кружальцями (почистити!). Яблуко помити, видалити



серцевину і накраяти кубиками. Цибулину — тонкими кільцями. Зелень кропу подрібнити. Майонез змішати з гірчицею і кропом, заправити цим соусом салат. Прикрасити зеленню.

## Рецепти від тернополян

РЕЦЕПТ МЕДВІНКА  
ВІД ЖУРНАЛІСТКИ  
ДІАНИ ОЛІЙНИК:

— Якоюсь удамо зіпсувала мед — використала його для випічки. Перший рецепт медівника в Інтернеті виявився простим і легким у приготуванні. Технологія така: окремо треба підготувати рідку частину, окремо — сипучу, а потім з’єднати їх. Готувала медівник за цим рецептом і зі сметаною, і з кефіром. На кефірі виходить пухкішим.

Отож слід розтопити 0,5 скл. меду і 25 г масла, але довго не гріти і не кип’ятити. Додати до суміші 2 яйця, збиті з 1/2 скл. цукру, 0,5 скл. кефіру, 2 ст. л. олії, добре все перемішати.

В іншу посудину просіяти одну і 3/4 скл. борошна, додати ст. л. какао, 1 ч. л. порошку до печива, 0,5 ч. л. соди (оцтом не гасити!) і трішки тертого мускатного горіха чи кориці.

Рідку масу влити до борошняної суміші, заміси-



ти тісто. Воно має бути, як густа сметана. Форму змастити маслом, посипати крихтами печива „Марія”, вилити тісто у форму і пекти у нагрітій до 175°C духовці близько години (час випічки може коливатися, але не менше 45 хв.).

## Стейки зі свинини з ананасами

4 свинячі стейки по 125 г, 2 ст. л. борошна, 2 яйця, сіль, перець, 4 ст. л. кокосової стружки, 3 ст. л. панірувальних сухарів, 1 банка ананасів, 2 ст. л. масла, 1 стручок гострого перцю, 2 ст. л. олії, 3 ст. л. лимонного соку.

М’ясо помити й обкачати в борошні. Збити яйця з сіллю і перцем. Кокосову стружку змішати з сухарями.



Стейки обкачати спочатку у збитому яйці, потім у кокосовій стружці. Обсма-

жити м’ясо на маслі. Покласти стейки у тепле місце. Ананас дрібно накраяти. У гострого перцю виїняти насіння, подрібнити. Кубики ананаса обсмажити. Додати гострий перець і смажити ще 5 хвилин. Заправити соком лимона і сіллю. М’ясо з цибулею й ананасами розкласти на тарілки і подавати до столу.

## Гарбузово-яблучний пиріг

600 г м’якоті гарбуза, 4 великі яблука, 3 яйця, 100 мл молока, 100 г родзинок, 2-3 ст. л. коньяку, 140 г цукру, 100 г панірувальних сухарів, 30 г масла, 1 ч. л. кориці, сіль.

Почистити два яблука, накраяти кубиками. Розтопити 20 г масла, всипати 2 ст. л. цукру, почекати, поки цукор не карамелізується, вимкнути вогонь. Яблука протуш-



кувати на решті масла, поки не зм’якнуть. Родзинки розпарити і замочити у коньяку.

Порізати гарбуз кубиками, варити на парі 20 хв. Змолоти в блендері з молоком, яйцями, корицею, рідиною від тушкування яблук, рештою цукру і сухарями. Суміш вилити в миску, додати родзинки і яблука. Викласти «тісто» у форму. Решту яблук порізати скибками, викласти зверху. Пекти 40 хвилин при 200°C.





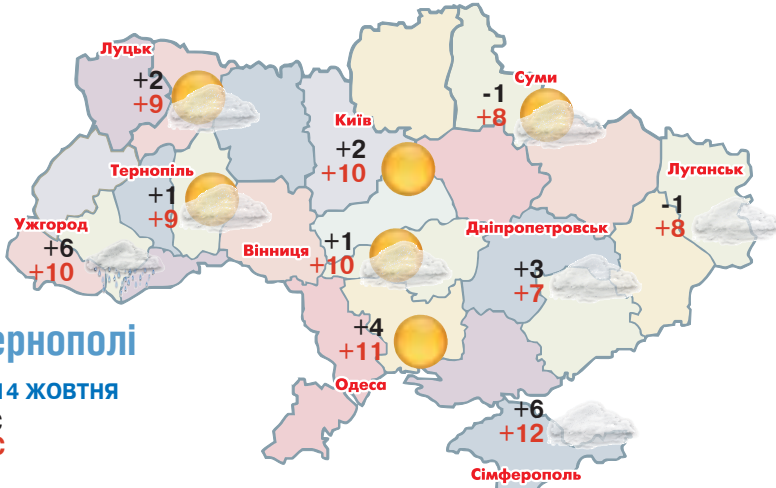


## Кого з правоохоронців досі не лострували?

Чи діє Закон «Про очищення влади» щодо людей у погонах? Хто з міліціонерів, яких включили до списку «на люстрацію», досі обіймає керівні посади?

Читайте про це в «RIA плюс» від 21 жовтня

## СПОНСОР ПРОГНОЗУ ПОГОДИ



## Погода у Тернополі

- СЕРЕДА, 14 ЖОВТНЯ**  
+1+3°C  
+7+9°C
- ЧЕТВЕР, 15 ЖОВТНЯ**  
+3+5°C  
+6+8°C
- П'ЯТНИЦЯ, 16 ЖОВТНЯ**  
+5+7°C  
+10+12°C
- СУБОТА, 17 ЖОВТНЯ**  
+6+8°C  
+15+17°C
- НЕДІЛЯ, 18 ЖОВТНЯ**  
+8+10°C  
+4+6°C

ортопедичні  
**МАТРАЦИ**  
дивани • ліжка • шафи-купе  
В ІНТЕРНЕТІ ДЕШЕВШЕ!!!  
[www.nashi-mebli.com.ua](http://www.nashi-mebli.com.ua)  
СПАДЩИНИВІСНИК НАШІ МЕБЛІ вул. Б.Хмельницького, 18 (2 пов.) тел. (096) 00-111-00

**Mic RIA**  
ФОТОКОНКУРС

Учасниця конкурсу:  
**Яницька Вікторія**  
20 років

Студентка ТНПУ ім. Гнатаюка. Беру участь у показах, фотографую, займаюсь хенд-мейдом. Кредо: "Якщо ти можеш це увітати, ти можеш цього добитись."

Партнер конкурсу:  
**spa NAOMI**  
ПЕРЕДУСМ КРАСА

Фото зроблено у «Арт-Центрі», фотограф: Вілена Орловська і Павло Федчук, макіяж та зачіска: Юлія Кошчак.

## АНЕКДОТИ

- Син говорить батькові:  
— А нам вчора в школі розповідали про екологічні методи боротьби з паразитами.  
— Це тапками чи що?
- Виявляється, в Давній Греції люди постійно носили на собі простирадла, бо ночували, де доведеться.
- Чому даїшників зобов'язали носити бронжилети?
- Щоб пузо не прорвало казенну форму.
- Агент із реклами пилососів входить у квартиру, демонстративно розсипає у коридорі принесене із собою сміття і каже господині:  
— Якщо мій пилосос не збере це сміття до останньої крихти, то я готовий все це з'їсти! Куди ви?
- За ложкою. У нас уже третій день світла немає.
- Встати о 7-й на роботу — мука. Встати о 4-й на риболовлю — відпочинок!
- Чотирирічний хлопчик загадує батькові загадку:  
— Що таке: «Дзинь-дзинь, няв-няв»?  
— Не знаю.  
— Це кішка у трамваї проїхала. А що таке «Дзинь-дзинь, гав-гав»?  
— Це собачка у трамваї.  
— Ні, це мама з роботи прийшла.

**Підтримай захисників України в зоні АТО! Напиши їм листа!**

Національний оператор поштової зв'язки України — Укрпошта з 1 жовтня по 31 грудня 2015 року оголошує Воєннійській акцію «Підтримай захисників України в зоні АТО! Напиши їм листа!».

До Дня захисника України, що відзначається 14 жовтня, та напередодні Всесвітнього Дня пошти (9 жовтня) під час відзначення якого на всій планеті традиційно прийнято писати листи, Укрпошта запрошує українців долучитися до воєннійській акції та написати листа з побажаннями миру та єдності.

Листи на підтримку захисників України надсилайте на адресу: вул. Хрещатик, 22, Київ 01001 з поміткою «Підтримай захисників України», які потім будуть передані до зони АТО нашим захисникам. Пошта завжди об'єднувала людей. Кажуть, що лише листи, написані власноруч, — справжні. Надішліть частинку своєї любові захисникам України з побажаннями миру та єдності.

Адміністрація ТД УДППЗ «Укрпошта»

Чемпіонат України з футболу серед команд Першої ліги

**17 жовтня** **МІСЬКИЙ СТАДІОН** **16<sup>00</sup>**

ФК «ТЕРНОПІЛЬ» м. Тернопіль

ФК «ДЕСНА» м. Черніїв

**ФУТБОЛ**

Ти обираєш, RIA нагороджує!

НАРОДНИЙ БРЕНД 2015

## Гороскоп

- ОВЕН**  
Проблеми зможете вирішити у неформальній обстановці. У середині тижня не афішуйте свої плани. Не варто захоплюватися роздачею критичних зауважень членам сім'ї.
- ТЕЛЕЦЬ**  
Не намагайтеся вирішити свої і чужі проблеми одночасно, бо відчуєте втому. Чітко формулюйте свої цілі, якщо хочете піднятися кар'єрними щаблями. У вихідні уваги потребує сім'я.
- БЛИЗНЮКИ**  
Ймовірна успішна поїздка за кордон. Не бійтеся ризикувати і щось міняти. Менше про себе розповідайте, прислухайтеся до своєї інтуїції і творчо підходьте до будь-якої справи.
- РАК**  
Уникайте конфліктів з близькими людьми. Наприкінці тижня, ймовірно, вам запропонують цікаву роботу. Можна задуматися про купівлю машини або квартири. Приділіть увагу дітям.
- ЛЕВ**  
Тиждень сприятливий для кар'єрного зростання. Не сумнівайтеся у надійності і широті партнерів. Не спізнуйтеся, будьте пунктуальним і дотримуйтеся взятих на себе зобов'язань.
- ДІВА**  
Буде шанс для самореалізації на роботі. З начальством домовитися на вигідних умовах. Аналізуйте події, щоб встигнути зробити висновки. Утримайтеся від критики коханої людини.
- ТЕРЕЗИ**  
Перевіряйте ділові папери, щоб уникнути помилок. Не варто намагатися заробити швидко багато грошей. У сім'ї все складається непогано, але постарайтеся більше бувати вдома.
- СКОРПІОН**  
Зосередьте зусилля на досягненні цілей. Не бійтеся труднощів і перешкод, вам вдасться їх подолати. У фінансовій сфері все налагодиться. У вихідні відпочиньте і відновіть сили.
- СТРІЛЕЦЬ**  
Розраховуйте на власні сили, бо ті, хто обіцяв допомогти, можуть підвести. Якщо будете наполегливими та цілеспрямованими, то досягнете успіху. Ймовірно знайомства з цікавими людьми.
- КОЗЕРІГ**  
Проявіть творчі здібності і нестандартний підхід. Отримаєте підтримку однодумців і начальства, буде шанс підвищити свій авторитет. У п'ятницю відмовтеся від особистих амбіцій.
- ВОДОЛІЙ**  
Будуть поїздки, розширення кола спілкування. Вірогідні зміни у планах, переговори, що сприяють стабілізації фінансів. Ймовірні стресові ситуації, тримайте емоції під контролем.
- РИБИ**  
Частіше виходьте на люди і не бійтеся зав'язувати дружні чи романтичні зв'язки. Близькі люди будуть вдячні вам за дбайливе й уважне ставлення. Вони не залишаться у боргу.

ТАКСІ **ШАНС**

42-08-08 43-08-08 44-08-08

**Таксі Шанс замовляй Газету RIA плюс читай!**

Щосереди читайте свій примірник газети «RIA плюс» під час поїздки на таксі «Шанс»